

Konstytucja Republiki Słowackiej

Ústava Slovenskej republiky

**Konstytucja Republiki Słowackiej
z dnia 1 września 1992 r.**

Tłumaczenie: Krzysztof Skotnicki

Podstawę przekładu stanowił tekst Konstytucji Republiki Słowackiej zamieszczony na stronie internetowej słowackiego parlamentu <www.nrsr.sk> w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone ustawami konstytucyjnymi, ogłoszonymi w urzędowym organie publikacyjnym Słowacji „Zbierka zákonov Slovenskej republiky”: nr 244 z 1998 r., nr 9 z 1999 r., nr 90 z 2001 r., nr 140 z 2004 r., nr 323 z 2004 r., nr 463 z 2005 r., nr 92 z 2006 r., nr 210 z 2006 r., nr 100 z 2010 r.

Ostatnia zmiana z dnia 4 marca 2010 r.

Spis treści

Preambuła	695
Rozdział I	695
Podrozdział I. Postanowienia podstawowe	695
Podrozdział II. Symbole państwowe	696
Podrozdział III. Stolica Republiki Słowackiej	696
Rozdział II. Podstawowe prawa i wolności	696
Podrozdział I. Postanowienia ogólne	696
Podrozdział II. Podstawowe prawa i wolności człowieka	697
Podrozdział III. Prawa polityczne	699
Podrozdział IV. Prawa mniejszości narodowych i grup etnicznych	700
Podrozdział V. Prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne	700
Podrozdział VI. Prawo do ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	701
Podrozdział VII. Prawo do sądu i innej ochrony prawnej	702
Podrozdział VIII. Postanowienia wspólne dla rozdziałów I i II	702
Rozdział III	703
Podrozdział I. Gospodarka Republiki Słowackiej	703
Podrozdział II. Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej	703
Rozdział IV. Samorząd terytorialny	704
Rozdział V. Władza ustawodawcza	706
Podrozdział I. Rada Narodowa Republiki Słowackiej	706
Podrozdział II. Referendum	709
Rozdział VI. Władza wykonawcza	710
Podrozdział I. Prezydent Republiki Słowackiej	710
Podrozdział II. Rząd Republiki Słowackiej	713
Rozdział VII. Władza sądownicza	715
Podrozdział I. Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej	715
Podrozdział II. Sądy Republiki Słowackiej	719
Rozdział VIII. Prokuratura Republiki Słowackiej i Publiczny obrońca Praw	721
Podrozdział I. Prokuratura Republiki Słowackiej	721
Podrozdział II. Publiczny obrońca Praw	721
Rozdział IX. Postanowienia przejściowe i końcowe	722

Preambuła

*My, Naród Slovácki,
pomni politického i kulturalného dedičstva
svojich predkov i stuletných dožití walk
o byt narodowy i własną państwowość, w poczuciu
duchowego dedičstwa Cyryla i Metodego oraz
historycznej spuścizny Wielkich Moraw,
wychodząc z naturalnego prawa narodów
do samookreślenia,
wspólnie z obywatelami państwa należącymi
do mniejszości narodowych i grup etnicznych,
żyjącymi na terytorium Republiki Slováckiej,
w interesie trwałej pokojowej współpracy z innymi
demokratycznymi państwami,
starając się o wprowadzenie w życie demokratycznych
form rządów, poręczając wolność życia, rozwoju
kultury duchowej i gospodarczej,
my, obywatele Republiki Slováckiej,
uchwalamy za pośrednictwem swoich przedstawicieli
tę oto Konstytucję:*

Rozdział I

Podrozdział I Postanowienia podstawowe

Art. 1

1. Republika Slovácka jest suwerennym i demokratycznym państwem prawnym. Nie jest związana żadną ideologią ani religią.
2. Republika Slovácka uznaje i przestrzega powszechnych zasad prawa międzynarodowego, umów międzynarodowych, którymi jest związana, i innych zobowiązań międzynarodowych.

Art. 2

1. Władza państwa pochodzi od obywateli, którzy wykonują ją przez swoich wybranych przedstawicieli albo bezpośrednio.
2. Organy państwowe mogą działać wyłącznie na podstawie i w ramach Konstytucji oraz w zakresie i w sposób określony ustawą.
3. Dopuszczalne jest czynienie wszystkiego, co nie jest zakazane przez ustawę. Nikogo nie można zmuszać do działania, do którego nie zobowiązuje go ustawa.

Art. 3

1. Terytorium Republiki Slováckiej jest jednolite i niepodzielne.
2. Granice Republiki Slováckiej mogą być zmienione tylko ustawą konstytucyjną.

Art. 4

Bogactwa naturalne, jaskinie, wody podziemne, naturalne źródła lecznicze i ciekły wodny są własnością Republiki Slováckiej.

Art. 5

1. Nabycie i utratę obywatelstwa Republiki Slováckiej określa ustawa.
2. Nikogo nie można pozbawić obywatelstwa Republiki Slováckiej wbrew jego woli.

Art. 6

1. Językiem państwowym na terytorium Republiki Slováckiej jest język slovácki.
2. Używanie innych języków niż język państwowy w kontaktach urzędowych określa ustawa.

Art. 7

1. Republika Slovácka może, na podstawie swobodnej decyzji, wstąpić w związek z innymi państwami. Wstąpienie w związek z innymi państwami albo wystąpienie z niego przewiduje ustawa konstytucyjna, zatwierdzana w drodze referendum.
2. Republika Slovácka może w drodze umowy międzynarodowej, która została ratyfikowana i ogłoszona w sposób określony w ustawie albo na podstawie takiej umowy, przenieść wykonywanie części swoich praw na Wspólnoty Europejskie i na Unię Europejską. Prawnie wiążące akty Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej mają pierwszeństwo przed ustawami Republiki Slováckiej. Transpozycja prawnie wiążących aktów wymagających implementacji, dokonuje się w drodze ustawy lub rozporządzenia rządu, zgodnie z art. 120 ust. 2.
3. W celu zachowania pokoju, bezpieczeństwa i demokratycznego porządku, Republika Slovácka może, na warunkach określonych w umowie międzynarodowej, przystąpić do organizacji wzajemnego zbiorowego bezpieczeństwa.
4. Dla ważności umów międzynarodowych dotyczących praw człowieka i podstawowych wolności, międzynarodowych umów politycznych, umów międzynarodowych o znaczeniu wojskowym, umów międzynarodowych, z których wynika członkostwo

Republiki Słowackiej w międzynarodowych organizacjach, międzynarodowych umów gospodarczych o powszechnym znaczeniu, międzynarodowych umów, dla wykonania których potrzebna jest ustawa, i międzynarodowych umów, które bezpośrednio ustanawiają prawa lub obowiązki osób fizycznych albo osób prawnych, wymagana jest przed ratyfikacją zgoda Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

5. Umowy międzynarodowe dotyczące praw człowieka i podstawowych wolności, umowy międzynarodowe, dla wykonania których nie jest potrzebna ustawa, i umowy międzynarodowe, które bezpośrednio ustanawiają prawa lub obowiązki osób fizycznych albo osób prawnych, które zostały ratyfikowane i ogłoszone w sposób ustanowiony w ustawie, mają pierwszeństwo przed ustawami.

Art. 7a

Republika Słowacka wspiera świadomość narodową i kulturową tożsamość Słowaków żyjących za granicą, wspiera ich instytucje utworzone dla osiągnięcia tego celu i stosunki z ojczyzną.

Podrozdział II Symbole państwowe

Art. 8

Symbolami państwowymi Republiki Słowackiej są godło państwowe, flaga państwowa, pieczęć państwowa i hymn państwowy.

Art. 9

1. Godło państwowe Republiki Słowackiej tworzy na czerwonej wczesnogotyckiej tarczy podwójny srebrny krzyż umieszczony na środkowym najwyższym wzniesieniu wśród trzech błękitnych wzgórz.

2. Flaga państwowa Republiki Słowackiej składa się z trzech podłużnych pasów – białego, niebieskiego i czerwonego. Na przedniej połowie flagi państwowej Republiki Słowackiej znajduje się godło państwowe Republiki Słowackiej.

3. Pieczęć państwową Republiki Słowackiej tworzy godło państwowe Republiki Słowackiej, wokół którego jest umieszczony napis „Republika Słowacka”.

4. Hymnem państwowym Republiki Słowackiej są pierwsze dwie zwrotki pieśni „Nad Tatrou sa blýska”.

5. Szczegóły dotyczące symboli państwowych Republiki Słowackiej i ich używania określa ustawa.

Podrozdział III Stolica Republiki Słowackiej

Art. 10

1. Stolicą Republiki Słowackiej jest Bratysława.
2. Pozycję Bratysławy jako stolicy Republiki Słowackiej określa ustawa.

Rozdział II Podstawowe prawa i wolności

Podrozdział I Postanowienia ogólne

[Art. 11 – skreślony]

Art. 12

1. Ludzie są wolni i równi w godności i w prawach. Podstawowe prawa i wolności nie mogą być odbierane, zbywane, nie ulegają przedawnieniu i uchyleniu.

2. Podstawowe prawa i wolności są gwarantowane na terytorium Republiki Słowackiej każdemu, bez względu na płeć, rasę, kolor skóry, język, wiarę i religię, przekonania polityczne bądź inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do narodowości lub grupy etnicznej, majątek, urodzenie albo inną okoliczność. Nikogo nie można z tych powodów krzywdzić, stawiać w sytuacji uprzywilejowanej albo dyskryminować.

3. Każdy ma prawo do swobodnego decydowania o swojej narodowości. Wywieranie wpływu na tę decyzję i wszelkie formy nacisku zmierzające do wynarodowienia są zakazane.

4. Nikt nie może ponieść uszczerbku w swoich prawach ze względu na to, że korzysta ze swoich podstawowych praw i wolności.

Art. 13

1. Obowiązki można nakładać:
 - a) ustawą albo na podstawie ustawy, w jej ramach i przy poszanowaniu podstawowych praw i wolności,
 - b) umową międzynarodową, zgodnie z art. 7 ust. 4, która bezpośrednio ustanawia prawa i obowiązki osób fizycznych albo osób prawnych, albo
 - c) rozporządzeniem rządu, zgodnie z art. 120 ust. 2.

2. Ograniczenie podstawowych praw i wolności jest dopuszczalne jedynie w drodze ustawy, na zasadach określonych w niniejszej Konstytucji.

3. Ustawowe ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności musi być stosowane tak samo w stosunku do wszystkich przypadków, które spełniają określone warunki.

4. Przy ograniczaniu podstawowych praw i wolności należy chronić ich istotę i sens. Ograniczenia można nałożyć tylko w określonym celu.

Podrozdział II

Podstawowe prawa i wolności człowieka

Art. 14

Każdy posiada zdolność bycia podmiotem praw.

Art. 15

1. Każdemu przysługuje prawo do życia. Życie ludzkie zasługuje na ochronę jeszcze przed narodzeniem.

2. Nikt nie może być pozbawiony życia.

3. Kara śmierci jest niedopuszczalna.

4. Jeżeli ktoś został pozbawiony życia w wyniku działań niemających charakteru przestępczego, nie narusza to postanowień niniejszego artykułu.

Art. 16

1. Gwarantuje się nietykalność osoby i jej prywatność. Ograniczenie może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie.

2. Nikogo nie można torturować ani poddawać okrutnemu, nieludzkiemu czy poniżającemu traktowaniu bądź karaniu.

Art. 17

1. Gwarantuje się wolność osobistą.

2. Nikogo nie można ścigać albo pozbawiać wolności inaczej niż z powodów i w sposób określony w ustawie. Nikogo nie można pozbawiać wolności wyłącznie z powodu niezdolności do dotrzymania zobowiązań umownych.

3. Oskarżonego lub podejrzanego o popełnienie czynu karalnego można zatrzymać tylko w przypadkach określonych w ustawie. Zatrzymanego należy poinformować o przyczynach zatrzymania oraz przesłuchana i w ciągu 48 godzin zwolnić z aresztu lub doprowadzić przed sąd. Sędzia przesłuchuje zatrzymaną

osobę w ciągu 48 godzin, a przy szczególnie ciężkich przestępstwach – w ciągu 72 godzin od zatrzymania i zdecydować o aresztowaniu albo uwolnieniu.

4. Oskarżonego można aresztować tylko na podstawie nakazu sądu zawierającego uzasadnienie. Aresztowana osoba winna stanąć przed sądem w ciągu 24 godzin. Sędzia przesłuchuje aresztowaną osobę w ciągu 48 godzin, a w przypadku szczególnie ciężkich czynów karalnych w ciągu 72 godzin, od zatrzymania i zdecydować o aresztowaniu lub uwolnieniu.

5. Aresztować można tylko z powodów i na czas określony ustawą i na podstawie decyzji sądu.

6. Ustawa określa, w jakich przypadkach można skierować osobę do placówki służby zdrowia albo przetrzymywać ją w niej bez jej zgody. O umieszczeniu w placówce w ciągu 24 godzin winien być zawiadomiony sąd, który w ciągu 5 dni podejmuje decyzję w tej sprawie.

7. Badanie stanu umysłowego osoby oskarżonej o czyn karalny jest możliwe tylko na podstawie pisemnego nakazu sądu.

Art. 18

1. Nikogo nie można skierować do przymusowej pracy lub do przymusowej służby.

2. Postanowienie ust. 1 nie odnosi się do:

- pracy osób, zgodnie z ustawą odbywających karę pozbawienia wolności lub osób odbywających inną karę, zastępującą karę pozbawienia wolności,
- służby wojskowej lub innej służby określonej ustawą w miejsce obowiązującej służby wojskowej,
- służby wymaganej na podstawie ustawy w przypadku klęsk żywiołowych, katastrof lub innego niebezpieczeństwa, które zagrażają życiu, zdrowiu lub znacznym wartościom majątkowym,
- działania przewidzianego ustawą w celu ochrony życia, zdrowia lub innych praw,
- małej służby gminnej na podstawie ustawy.

Art. 19

1. Każdy ma prawo do zachowania ludzkiej godności, osobistej czci i ochrony dobrego imienia.

2. Każdy ma prawo do ochrony przed bezprawną ingerencją w życie prywatne i rodzinne.

3. Każdy ma prawo do ochrony przed bezprawnym gromadzeniem, upublicznianiem lub innym wykorzystaniem informacji o swojej osobie.

Art. 20¹

1. Każdy ma prawo do własności. Prawo własności wszystkich właścicieli ma identyczną treść i podlega równej ochronie prawnej. Majątek uzyskany niezgodnie z prawem nie jest objęty ochroną. Gwarantuje się prawo dziedziczenia.

2. Ustawa określa inne mienie, poza wymienionym w art. 4 niniejszej Konstytucji, niezbędne dla zabezpieczenia potrzeb społecznych, rozwoju gospodarki narodowej i interesu publicznego, jakie może być przedmiotem władania przez państwo, gminy lub określonych osób prawnych. Ustawa może także ustanowić, iż określone mienie może być własnością obywateli albo osób prawnych mających siedzibę w Republice Słowackiej.

3. Własność zobowiązuje. Nie można jej wykonywać z naruszeniem praw innych albo w sprzeczności z ogólnymi interesami chronionymi ustawą. Wykonanie prawa własności nie może prowadzić do naruszenia ludzkiego zdrowia, przyrody, pamiątek kultury i środowiska naturalnego ponad miarę określoną ustawą.

4. Wywłaszczenie lub przymusowe ograniczenie prawa własności jest możliwe tylko w niezbędnym zakresie oraz w interesie publicznym, na podstawie ustawy oraz za godziwym odszkodowaniem.

5. Inne ingerencje w prawo własności mogą być dozwolone wyłącznie wtedy, gdy chodzi o majątek uzyskany w sposób niezgodny z prawem lub jeśli chodzi o działania niezbędne w społeczeństwie demokratycznym dla bezpieczeństwa państwa, ochronę porządku publicznego, moralności lub praw i wolności innych. Warunki określi ustawa.

Art. 21

1. Mieszkanie jest nietykalne. Nie wolno do niego wchodzić bez zgody lokatora.

2. Przeszukanie mieszkania jest dopuszczalne tylko w związku z postępowaniem karnym i na podstawie pisemnego i umotywowanego nakazu sędziego. Sposób przeprowadzenia przeszukania mieszkania określi ustawa.

3. Ustawa może dopuścić inne naruszenia nietykalności mieszkania jedynie, gdy jest to nieuniknione w demokratycznym społeczeństwie ze względu na ochronę życia, zdrowia lub majątku osób, na ochro-

nę praw i wolności innych albo w celu zapobieżenia poważnemu zagrożeniu porządku publicznego. Jeżeli mieszkanie jest używane także w celu prowadzenia przedsiębiorstwa lub wykonywania innej działalności gospodarczej, to takie naruszenie może być także dozwolone ustawą, gdy jest to niezbędne do wykonania zadań administracji publicznej.

Art. 22

1. Gwarantuje się tajemnicę korespondencji, tajemnicę przekazywania wiadomości i innych dokumentów oraz ochronę danych osobowych.

2. Nikt nie może naruszyć tajemnicy korespondencji ani tajemnicy innych dokumentów i zapisów bądź już stanowiących własność prywatną albo przesłanych pocztą lub w inny sposób; wyjątki określa ustawa. Równocześnie gwarantuje się tajemnicę wiadomości przekazywanych telefonicznie, telegraficznie albo w inny podobny sposób.

Art. 23

1. Gwarantuje się swobodę przemieszczania się i pobytu.

2. Każdy, kto zatrzyma się legalnie na terytorium Republiki Słowackiej, ma prawo swobodnie je opuścić.

3. Wolności określone w ust. 1 i 2 mogą zostać ograniczone ustawą, jeżeli jest to niezbędne dla bezpieczeństwa państwa, utrzymania porządku publicznego, ochrony zdrowia albo ochrony praw i wolności innych, a na wyznaczonych obszarach także w celu ochrony przyrody.

4. Każdy obywatel ma prawo do swobodnego wjazdu na terytorium Republiki Słowackiej. Obywatela nie można zmuszać do opuszczenia ojczyzny ani nie można go deportować lub ekstradować.

5. Cudzoziemca można deportować tylko w przypadkach określonych ustawą.

Art. 24

1. Gwarantuje się wolność myśli, sumienia, wyznania religijnego i wiary. Prawo to obejmuje możliwość zmiany wyznania religijnego lub wiary. Każdy ma prawo do niewyznawania żadnej religii. Każdy ma prawo publicznie okazywać swoje przekonania.

2. Każdy ma prawo swobodnie wyznawać swoją religię lub wiarę, indywidualnie bądź wspólnie z innymi, prywatnie lub publicznie, poprzez nabożeństwo, czynności religijne, zachowanie obrzędów albo uczestnicząc w nauczaniu.

¹ Artykuł 20 w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 marca 2010 r.

3. Kościoły i wspólnoty religijne zarządzają samodzielnie swoimi sprawami, zwłaszcza ustanawiając swoje organy, swoich duchownych, zapewniając naukę religii i zakładając zakonne i inne kościelne instytucje niezależne od organów państwowych.

4. Warunki wykonywania praw określonych w ust. 1–3 można ograniczyć tylko ustawą, jeżeli jest to niezbędne w demokratycznym społeczeństwie dla ochrony porządku publicznego, zdrowia i moralności albo praw i wolności innych.

Art. 25

1. Obrona Republiki Słowackiej jest obowiązkiem i sprawą honoru obywateli. Ustawa określa treść obowiązku obrony.

2. Nikogo nie można zmuszać do odbywania służby wojskowej, jeżeli jest to sprzeczne z jego przekonaniem albo wyznaniem religijnym. Szczegóły określa ustawa.

Podrozdział III Prawa polityczne

Art. 26

1. Gwarantuje się wolność wypowiedzi i prawo do informacji.

2. Każdy ma prawo wyrażać swoje poglądy w słowie, piśmie, druku, obrazie lub w inny sposób, jak i swobodnie ogłaszać, otrzymywać i rozpowszechniać idee i informacje bez względu na granice państwa. Wydawanie publikacji nie wymaga zezwolenia. Prowadzenie stacji radiowych i telewizyjnych może wiązać się z uzyskaniem zezwolenia od państwa. Warunki określa ustawa.

3. Cenzura jest zakazana.

4. Wolność wypowiedzi oraz prawo poszukiwania i szerzenia informacji można ograniczyć ustawą, jeżeli jest to niezbędne w demokratycznym społeczeństwie dla ochrony praw i wolności innych, bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, ochrony zdrowia publicznego i moralności.

5. Organy władzy publicznej mają obowiązek udzielania, w stosowny sposób w języku państwowym, informacji o swojej działalności. Warunki i sposób wykonania określa ustawa.

Art. 27

1. Gwarantuje się prawo petycji. Każdy ma prawo samodzielnie lub wspólnie z innymi zwracać się

w sprawach publicznych lub innym wspólnym interesie do organów państwowych i organów samorządu terytorialnego z prośbami, wnioskami i skargami.

2. Petycja nie może wzywać do naruszenia podstawowych praw i wolności.

3. Petycja nie może ingerować w niezawisłość sądu.

Art. 28

1. Gwarantuje się prawo do pokojowych zgromadzeń.

2. Ustawa określa warunki wykonywania tego prawa w przypadkach gromadzenia się w miejscach publicznych, gdy chodzi o uregulowania niezbędne w demokratycznym społeczeństwie dla ochrony praw i wolności innych, ochrony porządku publicznego, zdrowia i moralności, majątku albo dla bezpieczeństwa państwa. Zgromadzeń nie można uzależnić od zezwolenia organu administracji publicznej.

Art. 29

1. Gwarantuje się prawo do swobodnego zrzeszania się. Każdy ma prawo wspólnie z innymi do zrzeszania się w związkach, stowarzyszeniach albo innych zrzeszeniach.

2. Obywatele mają prawo zakładać partie polityczne oraz ruchy polityczne i zrzeszać się w nich.

3. Wykonywanie praw określonych w ust. 1 i 2 można ograniczyć tylko w przypadkach określonych ustawą, jeżeli jest to niezbędne w demokratycznym społeczeństwie dla bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, zapobiegania czynom karalnym albo dla ochrony praw i wolności innych.

4. Partie polityczne i ruchy polityczne, jak i związki albo inne zrzeszenia, są niezależne od państwa.

Art. 30

1. Obywatele mają prawo uczestniczyć w zarządzaniu sprawami publicznymi bezpośrednio albo poprzez wolny wybór swoich przedstawicieli. Cudzoziemcy mający prawo stałego pobytu na terytorium Republiki Słowackiej mają prawo wybierania i bycia wybranymi do organów samorządowych gmin i do organów wyższych jednostek terytorialnych.

2. Wybory muszą odbywać się w czasie, który nie przekracza terminów określonych w ustawie.

3. Czynne prawo wyborcze jest powszechne, równe i bezpośrednie oraz jest wykonywane w tajnym głosowaniu. Warunki wykonywania czynnego prawa wyborczego określa ustawa.

4. Obywatele mają, na równych warunkach, dostęp do funkcji z wyboru i innych funkcji publicznych.

Art. 31

Ustawowa regulacja wszelkich praw i wolności politycznych oraz jej wykładnia i stosowanie muszą umożliwiać i chronić wolną konkurencję sił politycznych w demokratycznym społeczeństwie.

Art. 32

Obywatele mają prawo stawiać opór wobec każdego, kto by odrzucał demokratyczny porządek podstawowych praw i wolności człowieka wynikający z niniejszej Konstytucji, jeżeli działalność organów konstytucyjnych i skuteczne zastosowanie środków ustawowych staną się niemożliwe.

Podrozdział IV Prawa mniejszości narodowych i grup etnicznych

Art. 33

Przynależność do jakiegokolwiek mniejszości narodowej lub grupy etnicznej nie może przynosić nikomu szkody.

Art. 34

1. Obywatelom tworzącym w Republice Słowackiej mniejszości narodowe lub grupy etniczne gwarantuje się wszechstronny rozwój, zwłaszcza prawo rozwijania własnej kultury wspólnie z innymi członkami mniejszości albo grupy, prawo propagowania i otrzymywania informacji w ojczystym języku, organizowania się w narodowościowych towarzystwach, zakładania i utrzymywania instytucji oświatowych i kulturalnych. Szczegóły określa ustawa.

2. Obywatelom należącym do mniejszości narodowych lub grup etnicznych gwarantuje się, na warunkach określonych w ustawie, oprócz prawa do poznania języka państwowego, także:

- a) prawo do pobierania nauki w ich języku,
- b) prawo używania swojego języka w kontaktach urzędowych,
- c) prawo uczestnictwa w rozwiązywaniu spraw dotyczących mniejszości narodowych i grup etnicznych.

3. Wykonywanie praw obywateli należących do mniejszości narodowych i grup etnicznych gwaranto-

wanych w niniejszej Konstytucji nie może prowadzić do zagrożenia suwerenności i jedności terytorialnej Republiki Słowackiej oraz dyskryminacji innych obywateli.

Podrozdział V

Prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne

Art. 35

1. Każdy ma prawo do swobodnego wyboru zawodu i przygotowania się do niego, a także prawo do podejmowania i prowadzenia innej działalności zarobkowej.

2. Ustawa może określić warunki i ograniczenia wykonywania określonych zawodów i działalności.

3. Obywatele mają prawo do pracy. Państwo w stosownym zakresie zabezpiecza materialnie obywateli, którzy nie z własnej winy nie mogą korzystać z tego prawa. Warunki określa ustawa.

4. Ustawa może określić dla cudzoziemców odmienną regulację praw wprowadzonych w ust. 1–3.

Art. 36

Pracownicy mają prawo do sprawiedliwych i odpowiednich warunków pracy. Ustawa gwarantuje im zwłaszcza:

- a) prawo do wynagrodzenia za wykonywaną pracę, wystarczającego na zapewnienie im godnego poziomu życia,
- b) ochronę przed samowolnym zwolnieniem z pracy i dyskryminacją w zatrudnieniu,
- c) ochronę bezpieczeństwa i zdrowia podczas pracy,
- d) dopuszczalny maksymalny czas pracy,
- e) odpowiedni wypoczynek po pracy,
- f) minimalny czas płatnego urlopu wypoczynkowego,
- g) prawo do prowadzenia sporów zbiorowych.

Art. 37

1. Każdy ma prawo do swobodnego stowarzyszenia się z innymi w celu ochrony swoich interesów gospodarczych i socjalnych.

2. Związki zawodowe powstają niezależnie od państwa. Ograniczanie liczby organizacji związkowych, jak i uprzywilejowanie niektórych z nich w przedsiębiorstwie albo w resorcie, jest niedopuszczalne.

3. Działalność organizacji związkowych oraz tworzenie i działalność innych zrzeszeń w celu ochrony gospodarczych i socjalnych interesów można ogra-

niczyć ustawą, gdy zachodzi konieczność podjęcia niezbędnych środków w demokratycznym społeczeństwie ze względu na ochronę bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego oraz praw i wolności innych.

4. Gwarantuje się prawo do strajku. Warunki określi ustawa. Prawo to nie przysługuje sędziom, prokuratorom, osobom należącym do sił zbrojnych i sił bezpieczeństwa oraz członkom i pracownikom straży pożarnej i służb ratowniczych.

Art. 38

1. Kobiety, młodzież i osoby dotknięte chorobą mają prawo do zwiększonej ochrony zdrowia podczas pracy oraz do specjalnych warunków pracy.

2. Młodzież i osoby dotknięte chorobą mają prawo do szczególnej ochrony w stosunkach pracy i do pomocy w przygotowaniu się do zawodu.

3. Szczegóły dotyczące praw wymienionych w ust. 1 i 2 określa ustawa.

Art. 39

1. Obywatele mają prawo do stosownego materialnego zabezpieczenia na starość oraz w przypadku niezdolności do pracy, jak i w razie utraty środków utrzymania.

2. Każdy, kto znajdzie się w trudnych warunkach materialnych, ma prawo do pomocy, niezbędnej do zapewnienia podstawowych warunków życia.

3. Szczegóły dotyczące praw wymienionych w ust. 1 i 2 określa ustawa.

Art. 40

Każdy ma prawo do ochrony zdrowia. W systemie ubezpieczenia zdrowotnego obywatele mają prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej i do pomocy zdrowotnej, na warunkach określonych ustawą.

Art. 41

1. Małżeństwo, macierzyństwo i rodzina znajdują się pod ochroną prawa. Gwarantuje się szczególną ochronę dzieci i młodzieży.

2. Kobiecie w ciąży gwarantuje się specjalną opiekę, ochronę w stosunkach pracy i odpowiednie warunki pracy.

3. Dzieci urodzone z małżeństwa i poza nim mają równe prawa.

4. Opieka nad dziećmi i ich wychowanie jest prawem rodziców; dzieci mają prawo do wychowania przez rodziców i opieki. Prawa rodziców można ograniczyć, a małoletnie dzieci można oddzielić od rodi-

ców wbrew ich woli tylko na podstawie orzeczenia sądu wydanego na podstawie ustawy.

5. Rodzice, którzy troszczą się o dzieci, mają prawo do pomocy ze strony państwa.

6. Szczegóły dotyczące praw określonych w ust. 1–5 określa ustawa.

Art. 42

1. Każdy ma prawo do nauki. Uczęszczenie do szkoły jest obowiązkowe. Jego okres i granicę wieku określa ustawa.

2. Obywatele mają prawo do bezpłatnej nauki w szkołach podstawowych i średnich, a stosownie do zdolności obywatela i możliwości społeczeństwa także w szkołach wyższych.

3. Tworzenie szkół innych niż państwowe i kształcenie w nich dopuszczalne jest tylko na warunkach określonych w ustawie; w szkołach tych nauka może być odpłatna.

4. Ustawa określa warunki udzielania obywatelom pomocy państwa podczas studiów.

Art. 43

1. Gwarantuje się wolność badań naukowych i twórczości artystycznej. Prawa do rezultatów twórczości umysłowej chroni ustawa.

2. Gwarantuje się, na warunkach określonych w ustawie, prawo dostępu do dziedzictwa kulturowego.

Podrozdział VI

Prawo do ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

Art. 44

1. Każdy ma prawo do życia w przyjaznym środowisku naturalnym.

2. Każdy jest zobowiązany chronić i ulepszać środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe.

3. Nikt nie ma prawa zagrażać ani szkodzić środowisku naturalnemu, naturalnym zasobom i dziedzictwu kulturowemu, poza zakresem przewidzianym ustawą.

4. Państwo troszczy się o oszczędne korzystanie z zasobów naturalnych, o równowagę ekologiczną i skuteczną troskę o środowisko naturalne i gwarantuje ochronę określonym rodzajom swobodnie rosnących roślin i żyjących na wolności zwierząt.

5. Szczegóły dotyczące praw i obowiązków określonych w ust. 1–4 określa ustawa.

Art. 45

Każdy ma prawo do aktualnej i pełnej informacji o stanie środowiska naturalnego oraz o przyczynach i następstwach tego stanu.

Podrozdział VII

Prawo do sądu i innej ochrony prawnej

Art. 46

1. Każdy może dochodzić swojego prawa, w sposób określony ustawą, przed niezawisłym i bezstronnym sądem, a w przypadkach określonych ustawą – także przed innym organem Republiki Słowackiej.

2. Kto twierdzi, że doznał ograniczenia swoich praw w wyniku decyzji organu administracji publicznej, może zwrócić się do sądu o zbadanie legalności takiej decyzji, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z jurysdykcji sądu nie można wyłączyć kontroli decyzji odnoszących się do podstawowych praw i wolności.

3. Każdy ma prawo do odszkodowania za szkodę powstałą w wyniku bezprawnej decyzji sądu, innego organu państwowego bądź organu administracji publicznej lub niewłaściwego postępowania urzędowego.

4. Warunki i szczegóły sądowej oraz innej ochrony prawnej określa ustawa.

Art. 47

1. Każdy ma prawo do odmowy zeznań, których następstwem mogłoby być wszczęcie, wobec niego lub bliskiej mu osoby, postępowania karnego.

2. Każdy ma prawo do pomocy prawnej w postępowaniu przed sądami, innymi organami państwowymi albo organami administracji publicznej od samego początku postępowania i na warunkach określonych ustawą.

3. Wszyscy uczestnicy postępowania określonego w ust. 2 są równi.

4. Każdemu, kto oświadczy, że nie włada językiem, w którym toczy się postępowanie wskazane w ust. 2, przysługuje prawo do tłumacza.

Art. 48

1. Nikogo nie można pozbawić prawa do postępowania przed sądem, przypisanym z mocy ustawy. Właściwość sądu określa ustawa.

2. Każdy ma prawo, aby jego sprawa odbyła się jawnie, bez zbędnej zwłoki i w jego obecności oraz prawo wypowiedzenia się o wszystkich przedsta-

wionych dowodach. Jawność można wyłączyć tylko w przypadkach określonych w ustawie.

Art. 49

Tylko ustawa może określić, jakie zachowanie stanowi czyn karalny i karę lub inne ograniczenia w prawach lub majątku, jakie można orzec za jego popełnienie.

Art. 50

1. Tylko sąd rozstrzyga o winie i karze za przestępstwo.

2. Każdy, przeciwko komu jest prowadzone postępowanie karne, uważany jest za niewinnego, dopóki sąd prawomocnym orzeczeniem nie stwierdzi jego winy.

3. Oskarżony ma prawo do przygotowania swojej obrony w udzielonym mu czasie, osobiście lub z pomocą obrońcy.

4. Oskarżony ma prawo, którego nie może być pozbawiony w żadnych okolicznościach, do odmowy składania zeznań.

5. Nikogo nie można ścigać karnie za czyn, za który został prawomocnie osądzony albo uniewinniony. Zasada ta nie wyłącza zastosowania, zgodnie z ustawą, środków nadzwyczajnych.

6. Ocena karalności czynu i orzeczenie kary następuje na podstawie ustawy obowiązującej w czasie, kiedy czyn był popełniony. Ustawę późniejszą stosuje się, jeżeli jest ona względniejsza dla sprawcy.

Podrozdział VIII

Postanowienia wspólne dla rozdziałów I i II

Art. 51

1. Praw przewidzianych w art. 35, art. 36, art. 37 ust. 4, art. 38–42 i art. 44–46 niniejszej Konstytucji można dochodzić tylko w ramach ustaw, które te postanowienia wykonują.

2. Warunki i zakres ograniczenia podstawowych praw i wolności oraz zakres obowiązków w czasie wojny, stanu wojennego, stanu wyjątkowego i stanu klęski określa ustawa konstytucyjna.

Art. 52

1. Przez pojęcie „obywatela”, używane w rozdziałach I i II niniejszej Konstytucji, rozumie się obywatela Republiki Słowackiej.

2. Cudzoziemcy korzystają w Republice Słowackiej z podstawowych praw człowieka i wolności gwarantowanych w niniejszej Konstytucji, o ile nie są one wyraźnie przyznane wyłącznie obywatelom.

3. Przez pojęcie „obywatela”, użyte w niniejszych przepisach, rozumie się każdą osobę, której niniejsza Konstytucja przyznaje prawa i wolności, bez względu na posiadane obywatelstwo.

Art. 53

Republika Słowacka udziela azylu cudzoziemcom prześladowanym za korzystanie z praw i wolności politycznych. Azylu można odmówić temu, kto działał w sprzeczności z podstawowymi prawami człowieka i wolnościami. Szczegóły określa ustawa.

Art. 54

Ustawa może ograniczyć: sędziom i prokuratorom prawo do prowadzenia przedsiębiorstw i innej działalności gospodarczej oraz prawo przewidziane w art. 29 ust. 2; pracownikom administracji państwowej i samorządu terytorialnego sprawującym określone funkcje także prawo przewidziane w art. 37 ust. 4; członkom sił zbrojnych i sił bezpieczeństwa także praw przewidzianych w art. 27 i art. 28, o ile mają związek z wykonywaniem służby. Ustawa może ograniczyć prawo do strajku osobom wykonującym zawody służące bezpośrednio ochronie życia i zdrowia.

Rozdział III

Podrozdział I Gospodarka Republiki Słowackiej

Art. 55

1. Gospodarka Republiki Słowackiej jest oparta na zasadach społecznie i ekologicznie zorientowanej gospodarki rynkowej.

2. Republika Słowacka chroni i wspiera konkurencję gospodarczą. Szczegóły określa ustawa.

Art. 56

1. Narodowy Bank Słowacki jest niezależnym centralnym bankiem Republiki Słowackiej. Narodowy Bank Słowacki może, w zakresie swoich kompetencji, wydawać powszechnie obowiązujące przepisy prawne, jeżeli jest do tego upoważniony ustawowo.

2. Najwyższym organem kierowniczym Narodowego Banku Słowackiego jest Rada Banku Narodowego Banku Słowackiego.

3. Szczegóły dotyczące ust. 1 i 2 określa ustawa.

Art. 57

Republika Słowacka stanowi obszar celny.

Art. 58

1. Gospodarka finansowa Republiki Słowackiej prowadzona jest na podstawie budżetu państwa. Budżet państwa jest przyjmowany w formie ustawy.

2. Dochody budżetu państwa, zasady gospodarki budżetowej, stosunki między budżetem państwa a budżetami jednostek terytorialnych określa ustawa.

3. Państwowe fundusze celowe włączone do budżetu państwa Republiki Słowackiej są ustanawiane ustawą.

Art. 59

1. Podatki i opłaty dzielą się na państwowe i miejscowe.

2. Podatki i opłaty można nakładać ustawą lub na podstawie ustawy.

Podrozdział II Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej

Art. 60

1. Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej jest niezależnym organem kontrolującym gospodarowanie:

a) środkami budżetowymi, które zgodnie z ustawą uchwała Rada Najwyższa Republiki Słowackiej lub rząd,

b) majątkiem, prawami majątkowymi, środkami finansowymi, zobowiązaniami i należnościami państwa, instytucji publicznych, Funduszu Majątku Narodowego Republiki Słowackiej, gmin, wyższych jednostek samorządu terytorialnego, osób prawnych z majątkowym udziałem państwa, osób prawnych z majątkowym udziałem instytucji publicznych, osób prawnych z majątkowym udziałem Funduszu Majątku Narodowego Republiki Słowackiej, osób prawnych z majątkowym udziałem gmin, osób prawnych z majątkowym udziałem wyższych jednostek samorządu terytorialnego, osób prawnych założeń

- nych przez gminy lub osób prawnych założonych przez wyższe jednostki samorządu terytorialnego,
- c) majątkiem, prawami majątkowymi, środkami finansowymi i należnościami, które przypadły Republice Słowackiej, osobom prawnym lub osobom fizycznym w ramach programów rozwojowych albo z innych podobnych powodów z zagranicy,
 - d) majątkiem, prawami majątkowymi, środkami finansowymi, należnościami i zobowiązaniami, za które Republika Słowacka dała poręczenie,
 - e) majątkiem, prawami majątkowymi, środkami finansowymi, należnościami i zobowiązaniami osób prawnych wykonujących zadania w interesie publicznym.

2. Uprawnienia kontrolne Najwyższego Urzędu Kontroli odnoszą się w zakresie określonym w ustępie 1 do:

- a) rządu Republiki Słowackiej, ministerstw i innych centralnych organów administracji państwowej Republiki Słowackiej i organów im podporządkowanych,
- b) organów państwowych, jak i osób prawnych, dla których funkcję założyciela lub organizatora pełnią centralne organy administracji państwowej, albo inne organy państwa,
- c) gmin i wyższych jednostek samorządu terytorialnego, osób prawnych założonych przez gminy, osób prawnych założonych przez wyższe jednostki samorządu terytorialnego, osób prawnych z majątkowym udziałem gmin i osób prawnych z majątkowym udziałem wyższych jednostek samorządu terytorialnego,
- d) państwowych funduszy celowych, instytucji publicznoprawnych utworzonych w drodze ustawy, osób prawnych, w których udziały posiadają majątkowe instytucje publicznoprawne, osób prawnych z majątkowym udziałem państwa,
- e) Funduszu Majątku Narodowego Republiki Słowackiej, osób prawnych z określonym udziałem majątkowym państwa,
- f) osób fizycznych i osób prawnych.

Art. 61

1. Na czele Najwyższego Urzędu Kontroli stoi przewodniczący. Przewodniczącego i wiceprzewodniczących Najwyższego Urzędu Kontroli wybiera i odwołuje Rada Narodowa Republiki Słowackiej.

2. Na przewodniczącego Najwyższego Urzędu Kontroli może zostać wybrany obywatel Republiki

Słowackiej, który posiada bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

3. Ta sama osoba może być wybrana na przewodniczącego Najwyższego Urzędu Kontroli najwyżej na dwie kolejne, siedmioletnie kadencje.

4. Funkcje przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Najwyższego Urzędu Kontroli są niepołączalne z pełnieniem funkcji w innym organie władzy publicznej, stosunkiem pracy lub stosunkiem o analogicznym charakterze, prowadzeniem przedsiębiorstwa, członkostwem w kierowniczym albo kontrolnym organie osoby prawnej, który prowadzi przedsiębiorstwo ani z inną działalnością gospodarczą albo zarobkową, z wyjątkiem administrowania własnym majątkiem i działalności naukowej, pedagogicznej, literackiej albo artystycznej.

Art. 62

Najwyższy Urząd Kontroli przedkłada Radzie Narodowej Republiki Słowackiej przynajmniej raz do roku sprawozdanie o wynikach kontroli, a także zawsze na jej żądanie.

Art. 63

Pozycję, kompetencje, wewnętrzną strukturę organizacyjną i podstawowe zasady działalności kontrolnej Najwyższego Urzędu Kontroli określa ustawa.

Rozdział IV Samorząd terytorialny

Art. 64

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Samorząd terytorialny tworzą gminy i wyższe jednostki terytorialne.

Art. 64a

Gmina i wyższa jednostka terytorialna są samodzielnymi, terytorialnymi jednostkami administracyjnymi Republiki Słowackiej, zrzeszającymi osoby stale zamieszkujące na ich obszarze. Szczegóły określa ustawa.

Art. 65

1. Gmina i wyższa jednostka terytorialna są osobami prawnymi, które na warunkach określonych w ustawie samodzielnie gospodarują własnym majątkiem i swoimi środkami finansowymi.

2. Gmina i wyższe jednostki terytorialne finansują swoje potrzeby przede wszystkim z dochodów własnych, a także z dotacji państwowych. Ustawa określa, jakie podatki i opłaty stanowią dochody gminy, a jakie podatki i opłaty stanowią dochody wyższych jednostek terytorialnych. O dotacje państwowe można wnioskować tylko w ramach ustawy.

Art. 66

1. W celu ochrony interesu publicznego gmina ma prawo łączyć się z innymi gminami; takie samo prawo łączenia się z innymi wyższymi terytorialnymi jednostkami ma także wyższa terytorialna jednostka. Warunki określa ustawa.

2. Połączenie, podział albo zniesienie gminy reguluje ustawa.

Art. 67

1. Samorząd terytorialny urzeczywistnia się poprzez zgromadzenia obywateli gminy, referendum lokalne, referendum na obszarze wyższej terytorialnej jednostki, organy gminy albo organy wyższej terytorialnej jednostki. Sposób przeprowadzenia referendum lokalnego i referendum na terenie wyższej jednostki terytorialnej określi ustawa.

2. Obowiązki i ograniczenia w wykonywaniu uprawnień samorządu terytorialnego można nałożyć na gminę i na wyższą jednostką terytorialną ustawą oraz na podstawie umowy międzynarodowej wskazanej w art. 7 ust. 5.

3. Państwo może ingerować w działalność gminy i wyższej jednostki terytorialnej tylko w sposób określony ustawą.

Art. 68

W sprawach samorządu terytorialnego i w celu zabezpieczenia zadań nałożonych na samorząd przez ustawę gmina i wyższa jednostka terytorialna mogą wydawać powszechnie obowiązujące zarządzenia.

Art. 69

1. Organami gminy są:
a) gminne przedstawicielstwo,
b) starosta gminy.

2. Gminne przedstawicielstwo tworzą posłowie. Posłów wybierają na czteroletnią kadencję obywatele gminy, którzy stale zamieszkują na jej obszarze. Wybory posłów przeprowadzane są w wykonaniu

powszechnego, równego i bezpośredniego prawa wyborczego w tajnym głosowaniu.

3. Starostę gminy wybierają obywatele gminy, którzy stale zamieszkują na jej obszarze na podstawie powszechnego, równego i bezpośredniego prawa wyborczego w tajnym głosowaniu na czteroletnią kadencję. Starosta gminy jest organem wykonawczym gminy; sprawuje administrację gminną i reprezentuje gminę na zewnątrz. Przesłanki i tryb odwołania starosty przed upływem kadencji określi ustawa.

4. Organami wyższej jednostki terytorialnej są:

- a) przedstawicielstwo wyższej jednostki terytorialnej,
- b) przewodniczący wyższej jednostki terytorialnej.

5. Przedstawicielstwo wyższej jednostki terytorialnej tworzą posłowie przedstawicielstwa wyższej jednostki terytorialnej. Posłów wybierają obywatele stale zamieszkujący na terenie wyższej jednostki terytorialnej, na czteroletnią kadencję. Wybory posłów przeprowadza się na podstawie powszechnego, równego i bezpośredniego prawa wyborczego w tajnym głosowaniu.

6. Przewodniczącego wyższej jednostki terytorialnej wybierają obywatele stale zamieszkujący na terenie wyższej jednostki terytorialnej, na podstawie powszechnego, równego i bezpośredniego prawa wyborczego w tajnym głosowaniu na czteroletnią kadencję. Przesłanki i tryb odwołania przewodniczącego wyższej jednostki terytorialnej przed upływem kadencji określi ustawa. Przewodniczący wyższej jednostki terytorialnej jest organem wykonawczym wyższej jednostki terytorialnej, wykonuje administrację wyższej jednostki terytorialnej i reprezentuje wyższą jednostkę terytorialną na zewnątrz.

Art. 70

Przesłanki i sposób uznania gminy za miasto oraz nazwy organów miasta określa ustawa.

Art. 71

1. Ustawa może nałożyć na gminę i na wyższą jednostkę terytorialną wykonywanie określonych zadań terenowej administracji państwowej. Koszty związane z wykonywaniem takiej administracji pokrywa państwo.

2. Przy wykonywaniu administracji państwowej gmina i wyższa jednostka terytorialna może wyda-

wać, na podstawie upoważnienia zawartego w ustawie, w ramach swojego terenowego zakresu działania, powszechnie obowiązujące zarządzenia. Wykonywanie administracji państwowej powierzone ustawowo gminie albo wyższej jednostce terytorialnej kieruje i kontroluje Rząd. Szczegóły określa ustawa.

Rozdział V Władza ustawodawcza

Podrozdział I

Rada Narodowa Republiki Słowackiej

Art. 72

Rada Narodowa Republiki Słowackiej jest wyłącznym ustrojodawczym i ustawodawczym organem Republiki Słowackiej.

Art. 73

1. Rada Narodowa Republiki Słowackiej składa się ze 150 posłów, którzy są wybierani na czteroletnią kadencję.

2. Posłowie są przedstawicielami obywateli. Mandat wykonują osobiście, zgodnie ze swoim sumieniem oraz przekonaniem i nie są związani nakazami.

Art. 74

1. Posłowie są wybierani w powszechnych, równych i bezpośrednich wyborach, w tajnym głosowaniu.

2. Posłem może zostać wybrany obywatel, który posiada czynne prawo wyborcze, osiągnął wiek 21 lat i ma stałe miejsce pobytu na terytorium Republiki Słowackiej.

3. Szczegóły dotyczące wyboru posłów określa ustawa.

Art. 75

1. Na pierwszym posiedzeniu Rady Narodowej Republiki Słowackiej, w którym uczestniczy, poseł składa ślubowanie następującej treści:

„Ślubuję na swoją cześć i sumienie wierność Republice Słowackiej. Swoje obowiązki będę wypełniać w interesie jej obywateli. Będę przestrzegać Konstytucji oraz innych ustaw i pracować nad wprowadzeniem ich w życie”.

2. Odmowa złożenia ślubowania albo złożenie ślubowania z zastrzeżeniem powoduje utratę mandatu.

Art. 76

Ważność wyboru posłów stwierdza Rada Narodowa Republiki Słowackiej.

Art. 77

1. Funkcja posła jest niepołączalna z funkcją sędziego, prokuratora, Publicznego obrońcy Praw, członka sił zbrojnych, członka służby uzbrojonej i posła Parlamentu Europejskiego.

2. Jeżeli poseł zostanie mianowany członkiem rządu Republiki Słowackiej, jego mandat poselski podczas wykonywania tej funkcji nie wygasa, lecz ulega zawieszeniu.

Art. 78

1. Za głosowanie w Radzie Narodowej Republiki Słowackiej albo w jej komisjach poseł nie może być pociągnięty do odpowiedzialności, także po wygaśnięciu jego mandatu.

2. Za oświadczenia przy wykonywaniu funkcji posła wypowiedziane w Radzie Narodowej Republiki Słowackiej albo w jej organach nie można pociągnąć posła do odpowiedzialności karnej, także po wygaśnięciu jego mandatu. Poseł podlega władzy dyscyplinarnej Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

3. Posła nie można pociągnąć do odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej, ani go tymczasowo aresztować bez zgody Rady Narodowej Republiki Słowackiej. Jeżeli Rada Narodowa Republiki Słowackiej takiej zgody nie udzieli, ściganie albo tymczasowe aresztowanie jest w trakcie trwania mandatu poselskiego wykluczone. W takim przypadku bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu na czas sprawowania mandatu.

4. Jeżeli poseł zostanie schwytany i zatrzymany w trakcie popełniania czynu karalnego, właściwy organ jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o tym przewodniczącego Rady Narodowej Republiki Słowackiej. Jeżeli Komisja mandatowa i immunitetowa Rady Narodowej Republiki Słowackiej nie wyrażą zgody na takie zatrzymanie, poseł zostaje niezwłocznie zwolniony.

5. Jeżeli poseł zostaje aresztowany, jego mandat nie wygasa, lecz nie jest wykonywany.

Art. 79

Poseł może odmówić składania zeznań w sprawach, o których dowiedział się podczas wykonywania swojej funkcji także wówczas, gdy przestanie być posłem.

Art. 80

1. Posel môže składať interpelácie do vlády Republiky Slovenskej, člena vlády Republiky Slovenskej alebo riaditeľa iného centrálného orgánu administrácie štátnej v veciach patriacich do ich kompetencie. Posel má byť odpovedaný v priebehu 30 dní.

2. Odpoveď na interpeláciu je predmetom debaty v Národnej Rade Republiky Slovenskej, ktorú možno pripojiť k hlasovaniu nad voľbou dôvery.

Art. 81

Posel môže byť zbavený svojho mandátu, oznamujúci to osobitne počas zasadnutia Národnej Republiky Slovenskej. Ak to z dôvodov okolností, ktoré to robia nevyhnutným, môže to urobiť písomne odovzdaním rezignácie riaditeľovi Národnej Republiky Slovenskej; v takom prípade mandát poslancov vygasť s dňom doručenia písomnej rozhodnutia o zbavení sa mandátu riaditeľovi Národnej Republiky Slovenskej.

Art. 81a

Mandat poslancov vygasť v dôsledku:

- a) uplynutia kadencie,
- b) zbavenia sa mandátu,
- c) straty práva voliteľnosti,
- d) zbavenia Národnej Republiky Slovenskej,
- e) zistenia nepôvodnosti stanoviska, podľa článku 77 ods. 1,
- f) právomocnosti súdu, na základe ktorého poslanec bol odsúdený za úmyselné zločin alebo na základe ktorého poslanec bol odsúdený za zločin, a súd nepostanovil o podmienkach odročenia výkonu trestu zbavenia voľnosti.

Art. 82

1. Rada Národnej Republiky Slovenskej zasadá stále.

2. Zasadnutie Národnej Republiky Slovenskej zvoľuje prezident Republiky Slovenskej v priebehu 30 dní od zverejnenia výsledkov voľieb. Ak to neurobí, Rada Národnej Republiky Slovenskej sa zberie triadväť dní od dňa zverejnenia výsledkov voľieb.

3. Rada Národnej Republiky Slovenskej rozhoduje. Čas zbavenia sa nemôže pre-

trvať štyri mesiace v priebehu roka. V období zbavenia sa svoje kompetencie vykonávajú riaditeľ, zástupca riaditeľa a komitety Národnej Republiky Slovenskej.

4. V období zbavenia sa riaditeľ Národnej Republiky Slovenskej môže zvoľovať zasadnutie Národnej Republiky Slovenskej tiež pred určeným termínom. Činí to vždy, keď sa rozhodne vláda Republiky Slovenskej alebo najmenej jedna pätina poslancov.

5. Sedanie Národnej Republiky Slovenskej končí sa s uplynutím kadencie alebo v dôsledku zbavenia Rady.

Art. 83

1. Zasadnutia Národnej Republiky Slovenskej zvoľuje jej riaditeľ.

2. Riaditeľ Národnej Republiky Slovenskej zvoľuje tiež zasadnutie Národnej Republiky Slovenskej na žiadosť najmenej jednej pätiny poslancov. V takom prípade zvoľuje on zasadnutie v termíne sedem dní.

3. Zasadnutia Národnej Republiky Slovenskej sú verejné.

4. Verejnosť zasadnutia môže byť obmedzená iba v prípadoch určených zákonom alebo keď Rada Národnej Republiky Slovenskej tak rozhodne väčšinou troch pätin všetkých poslancov.

Art. 84

1. Rada Národnej Republiky Slovenskej je schopná prijímať rozhodnutia, keď je prítomná väčšina všetkých poslancov.

2. Ak táto ústava nie je inak stanovenej, dôležitosť rozhodnutí Rady Národnej Republiky Slovenskej je potrebná väčšina prítomných poslancov.

3. Na vyjadrenie súhlasu s dohodou medzinárodnou, o ktorej ide v článku 7 ods. 3 a 4, a na prijatie zákona súhlasne s článkom 102 lit. o, je potrebná väčšina prítomných poslancov.

4. Na prijatie ústavy, zmeny ústavy, zákona konštitučného o vyjadrení súhlasu s dohodou medzinárodnou, o ktorej ide v článku 7 ods. 2, na prijatie rozhodnutia o odvolaní prezidenta Republiky Slovenskej, na návrh oskarženia prezidenta a na vyjadrenie súhlasu s dohodou medzinárodnou je potrebná väčšina troch pätin všetkých poslancov.

Art. 85

Na żądanie Rady Narodowej Republiki Słowackiej lub jej organu w posiedzeniu Rady bądź w posiedzeniu jej organu winien uczestniczyć członek rządu Republiki Słowackiej albo kierownik innego organu administracji państwowej.

Art. 86

Do kompetencji Rady Narodowej Republiki Słowackiej należy zwłaszcza:

- a) uchwalanie Konstytucji, ustaw konstytucyjnych i innych ustaw oraz sprawowanie kontroli nad ich przestrzeganiem,
- b) wybór i odwołanie Prezydenta Republiki Słowackiej w głosowaniu tajnym,
- c) wyrażanie zgody ustawą konstytucyjną na umowę o wstąpieniu Republiki Słowackiej do związku państwowego z innymi państwami i o wypowiedzeniu takiej umowy,
- d) decydowanie o wniosku w sprawie ogłoszenia referendum,
- e) przed ratyfikacją, wyrażanie zgody na międzynarodowe umowy o prawach człowieka i podstawowych wolnościach, na polityczne umowy międzynarodowe, umowy międzynarodowe o charakterze wojskowym, umowy międzynarodowe, na podstawie których powstaje członkostwo Republiki Słowackiej w organizacjach międzynarodowych, gospodarcze umowy międzynarodowe o charakterze powszechnym, umowy międzynarodowe, do wykonania których potrzebna jest ustawa, jak i umowy międzynarodowe, które bezpośrednio ustanawiają prawa lub obowiązki osób fizycznych albo osób prawnych, jak również rozstrzyganie o tym, czy umowy międzynarodowe wypełniają przesłanki zawarte w art. 7 ust. 5,
- f) tworzenie ustawą ministerstw i innych organów administracji państwowej,
- g) rozpatrywanie deklaracji programowej rządu Republiki Słowackiej, kontrolowanie działalności rządu i rozpatrywanie wniosku o wotum zaufania dla rządu albo jego członków,
- h) uchwalanie budżetu państwa, oceną jego wykonania i uchwalanie zamknięcia rachunku państwowego,
- i) rozpatrywanie podstawowych problemów polityki wewnętrznej, międzynarodowej, gospodarczej, socjalnej i innej,

- j) wybór i odwoływanie przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Najwyższego Urzędu Kontroli Republiki Słowackiej i trzech członków Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej,
- k) uchwalanie wypowiedzenia wojny, jeżeli Republika Słowacka zostanie napadnięta albo gdy wynika to z umów międzynarodowych o wspólnej obronie przed napaścią oraz o zawarciu pokoju po zakończeniu wojny,
- l) wyrażanie zgody na wysłanie sił zbrojnych poza terytorium Republiki Słowackiej.

Art. 87

1. Projekty ustaw mogą zgłaszać komisje Rady Narodowej Republiki Słowackiej, posłowie i rząd Republiki Słowackiej.

2. Jeżeli Prezydent Republiki Słowackiej zwróci ustawę z uwagami, Rada Narodowa Republiki Słowackiej ponownie rozpatruje ustawę i w przypadku jej uchwalenia taka ustawa zostaje ogłoszona.

3. Ustawę podpisują: Prezydent Republiki Słowackiej, przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej i przewodniczący rządu Republiki Słowackiej. Jeżeli Rada Narodowa Republiki Słowackiej po ponownym rozpatrzeniu uchwali ustawę wbrew uwagom Prezydenta Republiki Słowackiej i Prezydent Republiki Słowackiej ustawy nie podpisze, ustawę ogłasza się bez podpisu Prezydenta Republiki Słowackiej.

4. Ustawa wchodzi w życie przez ogłoszenie. Szczegóły ogłaszania ustaw, umów międzynarodowych i prawnie wiążących aktów organizacji międzynarodowych, o których mowa w art. 7 ust. 2, określa ustawa.

Art. 88

1. Rada Narodowa Republiki Słowackiej rozpatruje wniosek o wyrażenie wotum nieufności dla rządu Republiki Słowackiej albo jego członków na żądanie co najmniej jednej piątej jej posłów.

2. Dla wyrażenia wotum nieufności dla rządu Republiki Słowackiej albo jego członków potrzebna jest zgoda ponad połowy wszystkich posłów.

Art. 89

1. Przewodniczącego Rady Narodowej Republiki Słowackiej wybiera i odwołuje w tajnym głosowaniu Rada Narodowa Republiki Słowackiej większością ponad połowy głosów wszystkich posłów. Przewod-

niczący jest odpowiedzialny tylko przed Radą Narodową Republiki Słowackiej.

2. Przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej:

- a) zwołuje i kieruje posiedzeniami Rady Narodowej Republiki Słowackiej,
- b) podpisuje Konstytucję, ustawy konstytucyjne i ustawy,
- c) przyjmuje ślubowanie od posłów Rady Narodowej Republiki Słowackiej,
- d) zarządza wybory do Rady Narodowej Republiki Słowackiej, wybory Prezydenta Republiki Słowackiej i wybory do organów samorządu terytorialnego,
- e) zarządza głosowanie ludowe w sprawie odwołania Prezydenta Republiki Słowackiej,
- f) wykonuje inne zadania, jeżeli tak stanowi ustawa.

3. Przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej pełni swoje funkcje także po upływie kadencji, do czasu wyboru przez Radę Narodową Republiki Słowackiej nowego przewodniczącego.

Art. 90

1. Przewodniczącego Rady Narodowej Republiki Słowackiej zastępują wiceprzewodniczący. Są oni wybierani i odwoływani w tajnym głosowaniu przez Radę Narodową Republiki Słowackiej większością ponad połowy głosów wszystkich posłów. Wiceprzewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej jest odpowiedzialny przed Radą Narodową Republiki Słowackiej.

2. Postanowienia art. 89 ust. 3 stosuje się także do wiceprzewodniczącego Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 91

Przewodniczący i wiceprzewodniczący kierują i organizują działalność Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 92

1. Rada Narodowa Republiki Słowackiej tworzy spośród posłów komitety jako swoje organy inicjujące i kontrolne; ich przewodniczących wybiera w tajnym głosowaniu.

2. Tryb działania Rady Narodowej Republiki Słowackiej i jej komitetów określa ustawa.

Podrozdział II Referendum

Art. 93

1. Referendum zatwierdza ustawę konstytucyjną o przystąpieniu do związku państw albo wystąpieniu z niego.

2. W referendum można także decydować o innych doniosłych problemach interesu publicznego.

3. Przedmiotem referendum nie mogą być podstawowe prawa i wolności, podatki, pobór do wojska i budżet państwa.

Art. 94

W referendum ma prawo uczestniczyć każdy obywatel Republiki Słowackiej, któremu przysługuje czynne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 95

1. Referendum zarządza Prezydent Republiki Słowackiej, na wniosek przynajmniej 350 000 obywateli lub jeżeli uchwałę w tej sprawie podejmie Rada Narodowa Republiki Słowackiej, w ciągu 30 dni od przyjęcia wniosku obywateli bądź otrzymania uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

2. Prezydent Republiki Słowackiej może przed zarządzeniem referendum złożyć do Trybunału Konstytucyjnego Republiki Słowackiej wniosek o orzeczenie, czy przedmiot referendum, które ma zarządzić, zgodnie z ustępem 1, na podstawie wniosku obywateli lub uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej, jest zgodny z Konstytucją albo ustawą konstytucyjną. Jeżeli Prezydent Republiki Słowackiej złoży do Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej wniosek o orzeczenie, czy przedmiot referendum, które ma zarządzić na podstawie wniosku obywateli lub uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej, jest zgodny z Konstytucją albo ustawą konstytucyjną, od daty złożenia wniosku przez Prezydenta Republiki Słowackiej do daty uprawomocnienia się rozstrzygnięcia Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej nie biegnie termin, o którym mowa w ust. 1.

Art. 96

1. Wniosek o podjęcie uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej w sprawie zarządzenia referendum mogą zgłaszać posłowie Rady Narodowej Republiki Słowackiej albo rząd Republiki Słowackiej.

2. Referendum odbywa się w ciągu 90 dni od jego zarządzenia przez Prezydenta Republiki Słowackiej.

Art. 97

1. Referendum nie może odbywać się w okresie 90 dni poprzedzających wybory do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

2. Referendum może odbywać się w dniu wyborów do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 98

1. Wyniki referendum są wiążące, jeżeli uczestniczyła w nim ponad połowa uprawnionych wyborców i gdy rozstrzygnięcie zostało przyjęte przez ponad połowę uczestniczących w referendum.

2. Propozycje przyjęte w referendum Rada Narodowa Republiki Słowackiej ogłasza tak samo jak ustawę.

Art. 99

1. Rada Narodowa Republiki Słowackiej może zmienić lub uchylić wynik referendum ustawą konstytucyjną po upływie trzech lat od jego uprawomocnienia.

2. Referendum w tej samej sprawie można powtórzyć najwcześniej po upływie trzech lat od jego przeprowadzenia.

Art. 100

Sposób przeprowadzenia referendum określa ustawa.

Rozdział VI Władza wykonawcza

Podrozdział I Prezydent Republiki Słowackiej

Art. 101

1. Głową Republiki Słowackiej jest Prezydent. Prezydent reprezentuje Republikę Słowacką na zewnątrz i wewnątrz, a swoimi decyzjami gwarantuje prawidłowe działanie organów konstytucyjnych. Prezydent sprawuje swój urząd zgodnie ze swoim sumieniem i przekonaniem i nie jest związany nakazami.

2. Prezydenta wybierają obywatele Republiki Słowackiej w bezpośrednich wyborach w tajnym gło-

waniu na pięć lat. Czynne prawo wyborcze w wyborach prezydenckich służy obywatelom, którzy posiadają czynne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

3. Kandydatów na Prezydenta zgłasza co najmniej 15 posłów Rady Narodowej Republiki Słowackiej lub obywatele, posiadający czynne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej, na podstawie wniosku podpisanego przez co najmniej 15 000 obywateli. Zgłoszenia przedkłada się przewodniczącemu Rady Narodowej Republiki Słowackiej najpóźniej 21 dnia od zarządzenia wyborów.

4. Na Prezydenta zostaje wybrany kandydat, który uzyska ponad połowę ważnych głosów uprawnionych wyborców. Jeżeli żaden z kandydatów nie uzyska potrzebnej większości głosów, przeprowadza się w ciągu 14 dni drugą turę wyborów. Do drugiej tury wyborów przechodzą dwaj kandydaci, którzy uzyskali największą liczbę ważnych głosów. W drugiej turze wyborów na Prezydenta zostaje wybrany kandydat, który uzyska największą liczbę ważnych głosów wyborców uczestniczących w wyborach.

5. Jeżeli jeden z dwóch kandydatów, którzy uzyskali w pierwszej turze wyborów najwięcej ważnych głosów, utraci bierne prawo wyborcze na urząd Prezydenta przed drugą turą wyborów albo jeżeli zrzeknie się prawa kandydowania, do drugiej tury wyborów przechodzi kandydat, który w pierwszej turze wyborów uzyskał kolejną największą liczbę ważnych głosów. Jeżeli przed drugą turą wyborów nie ma dwóch kandydatów, drugiej tury wyborów nie przeprowadza się i przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej zarządza w ciągu siedmiu dni nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu 60 dni od ich ogłoszenia.

6. Jeżeli o urząd Prezydenta ubiega się tylko jeden kandydat wybory przeprowadza się i zostaje on wybrany na Prezydenta, gdy uzyska większość ważnych głosów ponad połowy wyborców uczestniczących w głosowaniu.

7. Wybrany kandydat obejmuje urząd Prezydenta z chwilą złożenia ślubowania. Ślubowanie składa przed Radą Narodową Republiki Słowackiej na ręce przewodniczącego Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej w południe dnia, w którym ma się zakończyć kadencja ustępującego Prezydenta.

8. Jeżeli kadencja Prezydenta skończyła się wcześniej, wybrany kandydat składa ślubowanie i obejmuje urząd Prezydenta w południe następnego dnia po dniu, w którym zostały ogłoszone wyniki wyborów.

9. O konštitučijnosti albo legalnosti výborov prezidentních rozstrýhá Súd Konštitučijny Republiky Slovenskej.

10. Špecifický výborov prezidentních okrešlá ustava.

Art. 102

1. Prezident

- a) reprezentuje Republikę Slovenskú na zvonútr, zawiera i ratifikuje umowy międzynarodowe. Zawieranie umów międzynarodowych może delegować na rząd Republiky Slovenskej albo, za zgodą rządu, na jego poszczególnych członków,
- b) może złożyć do Sądu Konštitučijnego Republiky Slovenskej wniosek o stwierdzenie zgodności umowy międzynarodowej, dla zawarcia której wymagana jest zgoda Rady Narodowej Republiky Slovenskej, z Konstytucją lub z ustawą konstytucyjną,
- c) przyjmuje i akredytuje ambasadorów,
- d) zwołuje ustawodawcze posiedzenie Rady Narodowej Republiky Slovenskej,
- e) może rozwiązać Radę Narodową Republiky Slovenskej, jeżeli Rada Narodowa Republiky Slovenskej w terminie sześciu miesięcy od mianowania rządu Republiky Slovenskej nie przyjmie jego deklaracji programowej, nie uchwali w ciągu trzech miesięcy rządowego projektu ustawy, z którym rząd połączy wyrażenie wotum zaufania, nie była zdolna dłużej niż przez trzy miesiące zebrać się, chociaż jej posiedzenie nie zostało przerwane i chociaż była w tym czasie powtórnie zwołana na posiedzenie, albo jeżeli sesja Rady Narodowej Republiky Slovenskej została przerwana na czas dłuższy, niż zezwala Konstytucja. Z uprawnienia tego nie można korzystać w ciągu ostatnich sześciu miesięcy kadencji Prezydenta, podczas wojny, stanu wojennego albo stanu wyjątkowego. Prezydent rozwiązuje Radę Narodową Republiky Slovenskej w przypadku, gdy w głosowaniu ludowym o odwołaniu Prezydenta, Prezydent nie zostanie odwołany,
- f) podpisuje ustawy,
- g) mianuje i odwołuje przewodniczącego i innych członków rządu Republiky Slovenskej, powierza im kierowanie ministerstwami i przyjmuje ich dymisję; przewodniczącego i innych członków rządu odwołuje w przypadkach okrešlonych w art. 115 i art. 116,

- h) mianuje i odwołuje kierowników organów centralnych, najwyższych funkcjonariuszy państwowych i innych funkcjonariuszy w przypadkach okrešlonych w ustawie; mianuje i odwołuje rektorów i profesorów szkół wyższych, mianuje i awansuje generałów,
- i) nadaje odznaczenia, jeżeli nie upoważni do tego innego organu,
- j) daruje i łagodzi kary nałożone przez sądy w postępowaniu karnym i zmniejsza zasądzone wyroki w formie indywidualnej łaski albo amnestii,
- k) jest naczelnym dowódcą sił zbrojnych,
- l) wypowiada wojnę na podstawie decyzji Rady Narodowej Republiky Slovenskej, jeżeli Republika Slovenska zostaje napadnięta albo jeżeli wynika to ze zobowiązań z umów międzynarodowych o wspólnej obronie przeciwko napaści oraz zawiera pokój,
- m) może na wniosek rządu Republiky Slovenskej zarządzić mobilizację sił zbrojnych, ogłosić stan wojenny albo stan wyjątkowy i ich zakończenie,
- n) zarządza referendum,
- o) może zwrócić Radzie Narodowej Republiky Slovenskej ustawę z uwagami w ciągu 15 dni od otrzymania uchwalonej ustawy,
- p) zdaje Radzie Narodowej Republiky Slovenskej sprawozdanie o stanie Republiky Slovenskej i ważnych problemach politycznych,
- r) ma prawo żądać od rządu Republiky Slovenskej oraz od jego członków informacji niezbędnych do wykonywania swoich kompetencji,
- s) mianuje i odwołuje sędziów Sądu Konštitučijnego Republiky Slovenskej, przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Sądu Konštitučijnego Republiky Slovenskej, przyjmuje ślubowanie od sędziów Sądu Konštitučijnego Republiky Slovenskej i od prokuratora generalnego,
- t) mianuje i odwołuje sędziów, przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Sądu Najwyższego Republiky Slovenskej, prokuratora generalnego i trzech członków Rady Sądownictwa Republiky Slovenskej, przyjmuje ślubowanie od sędziów.

2. Decyzja Prezydenta wydana zgodnie z art. 102 ust. 1 lit. c i zgodnie z lit. j, w przypadku udzielenia amnestii, oraz zgodnie z lit. k, wymaga dla swej ważności podpisu przewodniczącego Rządu Republiky Slovenskej albo upoważnionego przez niego ministra;

w tych przypadkach odpowiedzialność za decyzję ponosi rząd Republiki Słowackiej.

3. Przesłanki wypowiedzenia wojny, ogłoszenia stanu wojennego, ogłoszenia stanu nadzwyczajnego, ogłoszenia stanu klęski i sposób wykonywania władzy publicznej w czasie stanu wojny, stanu wojennego, stanu wyjątkowego określi ustawa konstytucyjna.

4. Szczegóły o wykonywaniu konstytucyjnych kompetencji Prezydenta zgodnie z ust. 1 może określić ustawa.

Art. 103

1. Prezydentem może zostać wybrany każdy obywatel Republiki Słowackiej, który posiada bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej i w dniu wyborów osiągnął wiek 40 lat.

2. Ta sama osoba może zostać wybrana na Prezydenta najwyżej na dwie kolejne kadencje.

3. Wybory prezydenckie zarządza przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej w taki sposób, aby pierwsza tura wyborów odbyła się najpóźniej 60 dni przed upływem kadencji urzędującego Prezydenta. Jeżeli urząd Prezydenta zostanie opróżniony przed upływem kadencji, przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej zarządza wybory w ciągu siedmiu dni w taki sposób, aby pierwsza tura wyborów odbyła się najpóźniej 60 dnia od dnia zarządzenia wyborów prezydenckich.

4. Jeżeli na Prezydenta zostanie wybrany poseł Rady Narodowej Republiki Słowackiej, członek Rządu Republiki Słowackiej, sędzia, prokurator, członek sił zbrojnych i służb uzbrojonych, przewodniczący i wiceprzewodniczący Najwyższego Urzędu Kontroli Republiki Słowackiej, to od dnia wyboru przestaje on wykonywać swoją dotychczasową funkcję.

5. Prezydent nie ma prawa wykonywać innej płatnej funkcji, zawodu ani prowadzić przedsiębiorstwa i nie może być członkiem organu osoby prawnej prowadzącej działalność gospodarczą.

6. Prezydent może w każdej chwili zrzec się swojej funkcji; jego kadencja kończy się z dniem doręczenia pisemnego oświadczenia o takiej decyzji przewodniczącemu Sądowi Konstytucyjnego Republiki Słowackiej.

7. Przewodniczący Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej pisemnie oznajmia przewodniczącemu Rady Narodowej Republiki Słowackiej o zrzeczeniu się funkcji przez Prezydenta.

Art. 104

1. Prezydent składa przed Radą Narodową Republiki Słowackiej na ręce przewodniczącego Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej następujące ślubowanie:

„Ślubuję na swoją cześć i sumienie wierność Republice Słowackiej. Będę dbać o dobro narodu słowackiego, mniejszości narodowych i grup etnicznych żyjących w Republice Słowackiej. Swoje obowiązki będę wykonywać w interesie obywateli oraz będę przestrzegać i bronić Konstytucji i innych ustaw”.

2. Odmowa złożenia ślubowania albo ślubowanie z zastrzeżeniem powoduje nieważność wyboru Prezydenta.

Art. 105

1. Jeżeli Prezydent nie zostanie wybrany albo jeżeli urząd Prezydenta zostaje opróżniony i nie został jeszcze wybrany nowy Prezydent; jeżeli nowy Prezydent został wybrany, ale jeszcze nie złożył ślubowania, albo jeżeli Prezydent nie może wykonywać swojej funkcji z ważnych powodów, kompetencje Prezydenta wskazane w art. 102 ust. 1 lit. a, lit. b, lit. c, lit. n oraz lit. o przechodzą na rząd Republiki Słowackiej. Rząd może w tym czasie powierzyć swojemu przewodniczącemu wykonywanie niektórych kompetencji Prezydenta. Na przewodniczącego rządu przechodzi w tym czasie naczelne dowództwo sił zbrojnych. Kompetencje Prezydenta wskazane w art. 102 ust. 1 lit. d, lit. g, lit. h, lit. i, lit. m, lit. s oraz lit. t przechodzą w tym czasie na przewodniczącego Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

2. Jeżeli Prezydent nie może wykonywać swojej funkcji dłużej niż przez sześć miesięcy, Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej ogłasza, że urząd Prezydenta został opróżniony. W dniu tego ogłoszenia kończy się kadencja dotychczasowego Prezydenta.

Art. 106

1. Prezydenta można odwołać z funkcji przed upływem kadencji w głosowaniu ludowym. Głosowanie ludowe w sprawie odwołania Prezydenta zarządza przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej na podstawie uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej przyjętej co najmniej większością trzech piątych wszystkich posłów Rady Narodowej Republiki Słowackiej i to w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia uchwały, tak aby głosowanie odbyło się w ciągu 60 dni od jego zarządzenia.

2. Prezydent zostaje odwołany, jeżeli za jego odwołaniem w głosowaniu ludowym wypowiedziała się ponad połowa wszystkich wyborców uprawnionych do głosowania.

3. Jeżeli w głosowaniu ludowym Prezydent nie zostanie odwołany w ciągu 30 dni od ogłoszenia wyników głosowania ludowego rozwiązuje on Radę Narodową Republiki Słowackiej. W takim przypadku przyjmuje się, że kadencja Prezydenta biegnie od początku. Przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej zarządza wybory do Rady Narodowej Republiki Słowackiej w ciągu siedmiu dni od jej rozwiązania.

4. Szczegóły odwołania Prezydenta określa ustawa.

Art. 107

Prezydenta można pociągnąć do odpowiedzialności tylko za umyślne naruszenie Konstytucji lub zdradę Ojczyzny. O wystąpieniu z oskarżeniem rozstrzyga Rada Narodowa Republiki Słowackiej większością trzech piątych głosów wszystkich posłów. Rada Narodowa Republiki Słowackiej składa skargę do Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej, który rozpoznaje ją w pełnym składzie. Skazujący wyrok Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej oznacza utratę stanowiska Prezydenta oraz utratę możliwości ponownego ubiegania się o nie.

Podrozdział II Rząd Republiki Słowackiej

Art. 108

Rząd Republiki Słowackiej jest naczelnym organem władzy wykonawczej.

Art. 109

1. Rząd składa się z przewodniczącego, wiceprzewodniczących i ministrów.

2. Sprawowanie funkcji członka rządu jest niepołączalne ze sprawowaniem mandatu poselskiego, wykonywaniem funkcji w innym organie władzy publicznej, pracą w charakterze pracownika państwowego, stosunkiem pracy lub podobnym, prowadzeniem przedsiębiorstwa, członkostwem w kierowniczym lub kontrolnym organie osoby prawnej, który prowadzi przedsiębiorstwo albo z inną działalnością gospodarczą lub zarobkową, z wyjątkiem administrowania własnym majątkiem i działalności naukowej, pedagogicznej, literackiej albo artystycznej.

Art. 110

1. Przewodniczącego rządu mianuje i odwołuje Prezydent Republiki Słowackiej.

2. Przewodniczącym rządu może zostać mianowany każdy obywatel Republiki Słowackiej, posiadający bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 111

Na wniosek przewodniczącego rządu, Prezydent Republiki Słowackiej mianuje i odwołuje innych członków rządu i powierza im kierowanie ministerstwami. Wiceprzewodniczącym rządu i ministrem może zostać mianowany obywatel, który posiada bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 112

Członkowie rządu składają na ręce Prezydenta Republiki Słowackiej następujące ślubowanie:

„Ślubuję na swoją cześć i sumienie wierność Republice Słowackiej. Swoje obowiązki będę wykonywać w interesie obywateli. Będę przestrzegać Konstytucji i innych ustaw i pracować tak, aby były one wprowadzane w życie”.

Art. 113

Rząd jest zobowiązany w ciągu 30 dni po swoim mianowaniu wystąpić przed Radą Narodową Republiki Słowackiej, przedłożyć jej swój program i zwrócić się o wyrażenie wotum zaufania.

Art. 114

1. Rząd za swoją działalność odpowiada przed Radą Narodową Republiki Słowackiej. Rada Narodowa Republiki Słowackiej może w każdej chwili wyrazić mu wotum nieufności.

2. Rząd może w każdej chwili zwrócić się do Rady Narodowej Republiki Słowackiej o wyrażenie wotum zaufania.

3. Rząd może połączyć głosowanie nad przyjęciem ustawy albo głosowanie w innej sprawie z głosowaniem o wotum zaufania.

Art. 115

1. Jeżeli Rada Narodowa Republiki Słowackiej wyrazi rządowi wotum nieufności, albo jeżeli odrzuci jego wniosek o wyrażenie wotum zaufania, Prezydent Republiki Słowackiej odwołuje rząd.

2. Prezydent Republiki Słowackiej przyjmuje dymisję rządu i powierza mu dalsze sprawowanie obowiązków, aż do czasu mianowania nowego rządu.

Art. 116

1. Członek rządu jest odpowiedzialny za swoją działalność przed Radą Narodową Republiki Słowackiej.

2. Członek rządu może złożyć dymisję na ręce Prezydenta Republiki Słowackiej.

3. Rada Narodowa Republiki Słowackiej może wyrazić wotum nieufności także konkretnemu członkowi rządu; w takim przypadku Prezydent Republiki Słowackiej odwołuje członka rządu.

4. Wniosek o odwołanie członka rządu może zgłosić Prezydentowi Republiki Słowackiej także przewodniczący rządu.

5. Jeżeli dymisję złoży przewodniczący rządu, dymisję składa cały rząd.

6. Jeżeli Rada Narodowa Republiki Słowackiej wyrazi wotum nieufności przewodniczącemu rządu, Prezydent Republiki Słowackiej odwołuje go. Odwołanie przewodniczącego rządu pociąga za sobą ustąpienie całego rządu.

7. Jeżeli Prezydent Republiki Słowackiej przyjmie dymisję albo jeżeli odwoła członka rządu, określa jednocześnie, który z członków rządu będzie tymczasowo sprawować obowiązki członka rządu, którego dymisję przyjął.

Art. 117

Rząd podaje się do dymisji zawsze po konstytuującym posiedzeniu nowo wybranej Rady Narodowej Republiki Słowackiej; rząd wykonuje swoje funkcje do czasu utworzenia nowego rządu.

Art. 118

1. Rząd jest zdolny do podejmowania decyzji, jeżeli jest obecna połowa jego członków.

2. Do przyjęcia uchwały rządu potrzebna jest zgoda ponad połowy wszystkich członków rządu.

Art. 119

Rząd decyduje kolegialnie:

- a) o projektach ustaw,
- b) o rozporządzeniach rządu,
- c) o programie rządu i o jego wykonaniu,
- d) o podstawowych środkach jakie winny być podjęte w celu zagwarantowania realizacji polityki

gospodarczej i polityki socjalnej Republiki Słowackiej,

- e) o projektach budżetu państwa i zamknięciu końcowego rachunku państwowego,
- f) o umowach międzynarodowych Republiki Słowackiej, których zawieranie prezydent Republiki Słowackiej przeniósł na rząd,
- g) o zgodzie na delegowanie prawa do zawierania umów międzynarodowych, zgodnie z art. 102 ust. 1 lit. a), na jego poszczególnych członków,
- h) o złożeniu wniosku do Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej o stwierdzenie zgodności umowy międzynarodowej, dla zawarcia której wymagana jest zgoda Rady Narodowej Republiki Słowackiej, z Konstytucją i z ustawą konstytucyjną,
- i) o podstawowych problemach polityki wewnętrznej i zagranicznej,
- j) o poddaniu publicznej debacie projektu ustawy lub innej ważnej decyzji,
- k) o wystąpieniu o wyrażenie mu wotum zaufania,
- l) o udzieleniu amnestii wobec określonych przestępstw,
- m) o mianowaniu i odwołaniu innych funkcjonariuszy państwowych w przypadkach określonych w ustawie oraz trzech członków Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej,
- n) o projekcie ogłoszenia stanu wojennego, projekcie zarządzenia o mobilizacji sił zbrojnych, projekcie ogłoszenia stanu wyjątkowego i projekcie o ich zakończeniu, o ogłoszeniu i zakończeniu stanu klęski,
- o) o wysłaniu sił zbrojnych poza terytorium Republiki Słowackiej w celu pomocy humanitarnej, ćwiczeń wojskowych lub pokojowych misji obserwacyjnych, o zgodzie na obecność obcych sił zbrojnych na terytorium Republiki Słowackiej w celu pomocy humanitarnej, ćwiczeń wojskowych albo pokojowych misji obserwacyjnych, o zgodzie na przejście zagranicznych sił zbrojnych przez terytorium Republiki Słowackiej,
- p) o wysłaniu sił zbrojnych poza terytorium Republiki Słowackiej dla wypełnienia wiążących umów międzynarodowych o wspólnej obronie przed napadem, i to najdłużej na okres 60 dni; rozstrzygnięcie to rząd bezzwłocznie przedstawia Radzie Narodowej Republiki Słowackiej,
- r) o innych sprawach, jeżeli tak stanowi ustawa.

Art. 120

1. W celu wykonania ustawy i w jej granicach rząd może wydawać rozporządzenia.

2. Jeżeli tak ustanowi ustawa, rząd jest uprawniony do wydawania rozporządzeń także w celu wykonania Umowy Europejskiej o stowarzyszeniu zawartej między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Słowacką z drugiej strony i w celu wykonania umów międzynarodowych zgodnie z art. 7 ust. 2.

3. Rozporządzenia rządu podpisuje przewodniczący rządu.

4. Rozporządzenie rządu musi zostać ogłoszone w sposób, który określi ustawa.

Art. 121

Rząd ma prawo udzielać amnestii wobec wykroczeń. Szczegóły określa ustawa.

Art. 122

Centralne organy administracji państwowej i terenowe organy administracji państwowej są powoływane ustawą.

Art. 123

Ministrowie i inne organy administracji państwowej, o ile do tego są upoważnieni ustawą, mogą na podstawie i w ramach ustaw wydawać powszechnie obowiązujące akty prawne. Akty te są ogłaszane w sposób określony w ustawie.

Rozdział VII Władza sądownicza

Podrozdział I

Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej

Art. 124

Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej jest niezawisłym sądownym organem ochrony konstytucyjności.

Art. 125

1. Sąd Konstytucyjny orzeka o zgodności:

- a) ustaw z Konstytucją, ustawami konstytucyjnymi i umowami międzynarodowymi, na które wyraziła zgodę Rada Narodowa Republiki

Słowackiej i które zostały ratyfikowane, i ogłoszone w sposób określony ustawą,

- b) rozporządzeń rządu, powszechnie obowiązujących aktów prawnych ministrów i innych centralnych organów administracji państwowej – z Konstytucją, ustawami konstytucyjnymi, umowami międzynarodowymi, na które wyraziła zgodę Rada Narodowa Republiki Słowackiej i które zostały ratyfikowane i ogłoszone w sposób określony ustawą oraz z ustawami,
- c) powszechnie obowiązujących zarządzeń, o których mowa w art. 68 – z Konstytucją, ustawami konstytucyjnymi, umowami międzynarodowymi, na które wyraziła zgodę Rada Narodowa Republiki Słowackiej i które zostały ratyfikowane i ogłoszone w sposób określony ustawą oraz z ustawami, o ile do orzekania o tym nie jest właściwy inny sąd,
- d) powszechnie obowiązujących aktów prawnych terenowych organów administracji państwowej i powszechnie obowiązujących zarządzeń organów samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 71 ust. 2 – z Konstytucją, ustawami konstytucyjnymi, umowami międzynarodowymi ogłoszonymi w sposób określony ustawą, ustawami, rozporządzeniami rządu i z powszechnie obowiązującymi aktami prawnymi ministrów i innych centralnych organów administracji państwowej, o ile do orzekania o tym nie jest właściwy inny sąd.

2. Jeżeli Sąd Konstytucyjny przyjmie wniosek w sprawie postępowania, o którym mowa w ust. 1, może zawiesić obowiązywanie zakwestionowanych przepisów prawa, ich części, ewentualnie ich poszczególne postanowienia, jeżeli ich dalsze obowiązywanie może zagrażać podstawowym prawom i wolnościom lub istnieje niebezpieczeństwo znacznej szkody gospodarczej albo inne poważne i nieodwracalne skutki.

3. Jeżeli Sąd Konstytucyjny w swoim orzeczeniu stwierdzi, że między aktami prawnymi wskazanymi w ust. 1 zachodzi niezgodność, właściwe przepisy, ich części, ewentualnie ich poszczególne postanowienia tracą moc. Organy, które wydały te przepisy są zobowiązane w ciągu sześciu miesięcy od ogłoszenia orzeczenia Sądu Konstytucyjnego doprowadzić do ich zgodności z Konstytucją, z ustawami konstytucyjnymi i z umowami międzynarodowymi ogłoszonymi w sposób określony ustawą, a jeżeli idzie o przepisy wskazane w ust. 1 lit. b i lit. c, także z innymi usta-

wami; a w przypadku przepisów wskazanych w ust. 1 lit. d, także z rozporządzeniami rządu i z powszechnie obowiązującymi aktami prawnymi ministrów i innych centralnych organów administracji państwowej. Jeżeli nie zostanie to dokonane, takie przepisy, ich części albo postanowienia tracą ważność po sześciu miesiącach od ogłoszenia orzeczenia.

4. Sąd Konstytucyjny nie orzeka o zgodności projektu ustawy albo projektu innego powszechnie obowiązującego aktu z Konstytucją, umową międzynarodową, która została ogłoszona w sposób określony ustawą, ani ustawą konstytucyjną.

5. Ważność orzeczenia o zawieszeniu skuteczności zakwestionowanych przepisów, ich części, ewentualnie ich poszczególnych postanowień wygasa z chwilą ogłoszenia orzeczenia Sądu Konstytucyjnego w samej sprawie, chyba że Sąd Konstytucyjny już wcześniej uchylił orzeczenie o zawieszeniu skuteczności zakwestionowanego przepisu prawa wobec wygaśnięcia powodów będących podstawą jego wydania.

6. Orzeczenia Sądu Konstytucyjnego wydane zgodnie z ust. 1, 2 i 5 są ogłaszane w sposób przewidziany dla ogłaszania ustaw. Prawomocne orzeczenie Sądu Konstytucyjnego ma moc powszechnie obowiązującą.

Art. 125a

1. Sąd Konstytucyjny orzeka o zgodności umów międzynarodowych, dla zawarcia których wymagana jest zgoda Rady Narodowej Republiki Słowackiej, z Konstytucją albo z ustawami konstytucyjnymi.

2. Wniosek w sprawie orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, może złożyć do Sądu Konstytucyjnego Prezydent Republiki Słowackiej albo rząd przed przedłożeniem umowy międzynarodowej do rozpatrzenia Radzie Narodowej Republiki Słowackiej.

3. Sąd Konstytucyjny orzeka o wniosku wskazanym w ust. 2 w terminie określonym ustawą; jeżeli Sąd Konstytucyjny w swoim orzeczeniu stwierdzi, że umowa międzynarodowa jest niezgodna z Konstytucją albo z ustawą konstytucyjną, nie można jej ratyfikować.

Art. 125b

1. Sąd Konstytucyjny orzeka, czy przedmiot referendum zarządzanego na podstawie wniosku obywateli lub uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej, o której jest mowa w art. 95 ust. 1, jest zgodny z Konstytucją lub ustawą konstytucyjną.

2. Wniosek w sprawie wydania orzeczenia wskazanego w ust. 1 może złożyć do Sądu Konstytucyjnego Prezydent Republiki Słowackiej przed zarządzaniem referendum, jeżeli ma wątpliwości, czy przedmiot referendum, które ma zarządzić na podstawie wniosku obywateli albo uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej, o której mowa w art. 95 ust. 1, jest zgodny z Konstytucją albo z ustawą konstytucyjną.

3. Sąd Konstytucyjny orzeka o wniosku wskazanym w ust. 2 w ciągu 60 dni od dnia jego doręczenia; jeżeli Sąd Konstytucyjny w swoim orzeczeniu stwierdzi, że przedmiot referendum, które ma zostać zarządzone na podstawie wniosku obywateli albo uchwały Rady Narodowej Republiki Słowackiej, o której mowa w art. 95 ust. 1, jest niezgodny z Konstytucją albo z ustawą konstytucyjną, nie można zarządzić referendum.

Art. 126

1. Sąd Konstytucyjny orzeka w sprawie sporów kompetencyjnych między centralnymi organami administracji państwowej, jeżeli ustawa nie stanowi, że spory te rozstrzyga inny organ państwowy.

2. Sąd Konstytucyjny rozstrzyga w spornych przypadkach o uprawnieniach kontrolnych Najwyższego Urzędu Kontroli Republiki Słowackiej.

Art. 127

1. Sąd Konstytucyjny orzeka o skargach osób fizycznych albo osób prawnych, jeżeli zarzucają naruszenie swoich podstawowych praw lub wolności, albo praw człowieka i podstawowych wolności wynikających z umowy międzynarodowej, którą Republika Słowacka ratyfikowała i ogłosiła w sposób określony ustawą, jeżeli o ochronie tych praw i wolności nie rozstrzyga inny sąd.

2. Jeżeli Sąd Konstytucyjny uzna zasadność skargi, stwierdza w swoim orzeczeniu, że prawomocnym rozstrzygnięciem, postanowieniem albo innym działaniem zostały naruszone prawa albo wolności wskazane w ust. 1, i uchyla takie rozstrzygnięcie, postanowienie albo inne działanie. Jeżeli naruszenie praw albo wolności wskazanych w ust. 1 powstało w wyniku zaniechania, Sąd Konstytucyjny może nakazać, aby ten, kto to prawo albo wolność naruszył, podjął działanie w sprawie. Sąd Konstytucyjny może również zwrócić sprawę do dalszego postępowania, zabronić kontynuacji naruszania podstawowych praw i wolności lub praw człowieka i podstawowych wolno-

ści wynikających z umowy międzynarodowej, którą Republika Słowacka ratyfikowała i ogłosiła w sposób określony ustawą, albo jeżeli jest to możliwe nakazać, aby ten, kto naruszył prawa lub wolności wskazane w ust. 1, przywrócił stan poprzedni.

3. Sąd Konstytucyjny może w swoim orzeczeniu uznającym zasadność skargi, przyznać temu, czyje prawa wskazane w ust. 1 zostały naruszone, stosowne zadośćuczynienie finansowe.

4. Odpowiedzialność za szkodę albo inną stratę tego, kto naruszył prawa albo wolności wskazane w ust. 1, nie jest przedmiotem orzeczenia Sądu Konstytucyjnego.

Art. 127a

1. Sąd Konstytucyjny orzeka o skargach organów samorządu terytorialnego przeciwko niekonstytucyjnemu albo niezgodnemu z ustawą rozstrzygnięciu albo innej niekonstytucyjnej albo niezgodnej z ustawą ingerencji w sprawy samorządu terytorialnego, o ile w danej sprawie nie jest właściwy inny sąd.

2. Jeżeli Sąd Konstytucyjny uzna zasadność skargi organu samorządu terytorialnego, wskazuje na czym polegało niekonstytucyjne albo niezgodne z ustawą rozstrzygnięcie albo niekonstytucyjna lub niezgodna z ustawą ingerencja w sprawy samorządu terytorialnego, jaka ustawa konstytucyjna albo ustawa została naruszona i jakim rozstrzygnięciem albo ingerencją to naruszenie nastąpiło. Sąd Konstytucyjny uchyla zaskarżone rozstrzygnięcie, a jeżeli naruszenie prawa polegało na innej ingerencji, niż rozstrzygnięcie, zakazuje kontynuacji naruszania prawa i nakazuje, jeżeli jest to możliwe, przywrócić stan poprzedniego.

Art. 128

Sąd Konstytucyjny dokonuje wykładni konstytucji lub ustawy konstytucyjnej w spornych kwestiach. Orzeczenie Sądu Konstytucyjnego o wykładni konstytucji albo ustawy konstytucyjnej ogłasza się w sposób przyjęty dla ogłaszania ustaw. Wykładnia obowiązuje od dnia ogłoszenia.

Art. 129

1. Sąd Konstytucyjny orzeka w sprawie skargi przeciwko decyzji o uznaniu lub odmowie uznania mandatu posła do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

2. Sąd Konstytucyjny orzeka o konstytucyjności i legalności wyborów Prezydenta Republiki Słowackiej,

wyborów do Rady Narodowej Republiki Słowackiej, wyborów do organów samorządu terytorialnego i wyborów do Parlamentu Europejskiego.

3. Sąd Konstytucyjny orzeka w sprawie skarg przeciwko wynikowi referendum i skarg przeciwko wynikowi głosowania ludowego w sprawie odwołania Prezydenta Republiki Słowackiej.

4. Sąd Konstytucyjny orzeka, czy rozstrzygnięcie o rozwiązaniu albo zawieszeniu działalności partii politycznej albo ruchu politycznego jest zgodne z ustawami konstytucyjnymi i z innymi ustawami.

5. Sąd Konstytucyjny orzeka w sprawie skargi Rady Narodowej Republiki Słowackiej przeciwko Prezydentowi Republiki Słowackiej w sprawie umyślnego naruszenia Konstytucji albo zdrady Ojczyzny.

6. Sąd Konstytucyjny orzeka, czy decyzja o zarządzeniu stanu nadzwyczajnego albo stanu klęski i powiązane z nią inne decyzje zostały wydane zgodnie z Konstytucją albo z ustawą konstytucyjną.

7. Orzeczenia Sądu Konstytucyjnego wskazane w poprzedzających ustępach są wiążące dla wszystkich organów władzy publicznej, osób fizycznych albo osób prawnych, których dotyczą. Właściwy organ władzy publicznej jest zobowiązany bez zbędnej zwłoki zapewnić ich wykonanie. Szczegóły określa ustawa.

Art. 130

1. Sąd Konstytucyjny wszczyna postępowanie, jeżeli z wnioskiem wystąpi:

- a) co najmniej jedna piąta posłów Rady Narodowej Republiki Słowackiej,
- b) Prezydent Republiki Słowackiej,
- c) rząd Republiki Słowackiej,
- d) sąd,
- e) prokurator generalny,
- f) Publiczny obrońca Praw w sprawach zgodności aktów prawnych, zgodnie z art. 125 ust. 1, jeżeli ich dalsze obowiązywanie może zagrozić podstawowym prawom albo wolności albo prawom człowieka i podstawowym wolnościom wynikającym z umowy międzynarodowej, którą ratyfikowała Republika Słowacka i która została ogłoszona w sposób przewidziany w ustawie.
- g) Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej w przypadku określonym w art. 126 ust. 2,
- h) każdy, którego praw dotyczy postępowanie w przypadkach określonych w art. 127 i 127a.

i) każdy, kto podważa uprawnienia kontrolne Najwyższego Urzędu Kontroli Republiki Słowackiej w przypadku ustanowionym w art. 126 ust. 2.

2. Ustawa określa, kto ma prawo wystąpić z wnioskiem o wszczęcie postępowania, zgodnie z art. 129. [3. Skreślony]

Art. 131

1. Sąd Konstytucyjny orzeka w pełnym składzie w sprawach wymienionych w art. 105 ust. 2, art. 107, art. 125 ust. 1 lit. a i lit. b, art. 125a ust. 1, art. 125b ust. 1, art. 128, art. 129 ust. 2 do 6, art. 136 ust. 2 i 3, art. 138 ust. 2 lit. b i lit. c oraz o ujednoczeniu stanowisk prawnych składów sądzących, o swoich sprawach wewnętrznych i projekcie budżetu Sądu Konstytucyjnego. Pełny skład Sądu Konstytucyjnego podejmuje uchwały większością ponad połowy głosów wszystkich sędziów. Jeżeli taka większość nie zostanie osiągnięta, projekt uznaje się za odrzucony.

2. W innych sprawach Sąd Konstytucyjny orzeka w trójosobowych składach orzekających. Uchwały w składach orzekających podejmowane są większością ponad połowy głosów swoich członków.

[Art. 132 – skreślony]

Art. 133

Od rozstrzygnięć Sądu Konstytucyjnego nie przysługuje środek odwoławczy.

Art. 134

1. Sąd Konstytucyjny składa się z trzynastu sędziów.

2. Sędziów Sądu Konstytucyjnego mianuje Prezydent Republiki Słowackiej na wniosek Rady Narodowej Republiki Słowackiej na dwanaście lat. Rada Narodowa Republiki Słowackiej wnioskuje podwójną liczbę kandydatów na sędziów, których ma mianować Prezydent Republiki Słowackiej.

3. Sędzią Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej może zostać mianowany obywatel Republiki Słowackiej, który posiada bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej, osiągnął wiek 40 lat, ma wyższe wykształcenie prawnicze i jest co najmniej od 15 lat czynny w zawodzie prawniczym. Ta sama osoba nie może zostać ponownie mianowana sędzią Sądu Konstytucyjnego.

4. Sędzia Sądu Konstytucyjnego składa na ręce Prezydenta Republiki Słowackiej następujące ślubowanie:

„Ślubuję na swoją cześć i sumienie, że będę chronić nienaruszalność naturalnych praw człowieka i praw obywatela, chronić zasady państwa prawnego, kierować się Konstytucją, ustawami konstytucyjnymi i umowami międzynarodowymi, które ratyfikowała Republika Słowacka i które zostały ogłoszone w sposób określony w ustawie, i orzekać według swojego najlepszego przeświadczenia, niezawisłe i bezstronnie”.

5. Sędzia Sądu Konstytucyjnego obejmuje urząd przez złożenie ślubowania.

Art. 135

Na czele Sądu Konstytucyjnego stoi jego przewodniczący, którego zastępuje wiceprzewodniczący. Przewodniczącego i wiceprzewodniczącego mianuje Prezydent Republiki Słowackiej spośród sędziów Sądu Konstytucyjnego.

Art. 136

1. Sędziom Sądu Konstytucyjnego przysługuje taki sam immunitet jak posłom Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

2. Zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Konstytucyjnego albo na jego aresztowanie wyraża Sąd Konstytucyjny.

3. Sąd Konstytucyjny wyraża zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej albo aresztowanie sędziego i prokuratora generalnego. Sąd Konstytucyjny działa jako sąd dyscyplinarny w stosunku do przewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej, wiceprzewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej i prokuratora generalnego.

4. Jeżeli Sąd Konstytucyjny odmówi zgody, pociągnięcie do odpowiedzialności karnej albo aresztowanie w trakcie pełnienia funkcji sędziego Sądu Konstytucyjnego, sędziego albo prokuratora generalnego jest niedopuszczalne.

Art. 137

1. Jeżeli sędzią Sądu Konstytucyjnego zostaje mianowany członek partii politycznej lub ruchu politycznego, jest on zobowiązany zrzec się członkostwa jeszcze przed złożeniem ślubowania.

2. Sędziowie Sądu Konstytucyjnego sprawują swą funkcję zawodowo. Sprawowanie tej funkcji jest

niepołączalne z funkcją w innym organie władzy publicznej, urzędnika państwowego, ze stosunkiem pracy lub stosunkiem o analogicznym charakterze, z działalnością gospodarczą, z członkostwem w kierowniczym lub kontrolnym organie osoby prawnej, która wykonuje działalność gospodarczą, ani z inną działalnością gospodarczą albo zarobkową z wyjątkiem administrowania własnym majątkiem i działalnością naukową, pedagogiczną, literacką albo artystyczną.

3. Z dniem, w którym sędzia obejmuje swój urząd, wygasa jego mandat poselski i członkostwo w rządzie Republiki Słowackiej.

Art. 138

1. Sędzia Sądu Konstytucyjnego może zrzec się swojej funkcji, składając pisemne oświadczenie przewodniczącemu Sądu Konstytucyjnego. W takim przypadku jego funkcja wygasa z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym zostało doręczone pisemne oświadczenie o zrzeczeniu się funkcji.

2. Prezydent Republiki Słowackiej odwołuje sędziego Sądu Konstytucyjnego

- a) na podstawie prawomocnego wyroku skazującego za umyślne przestępstwo albo jeżeli został prawomocnie skazany za przestępstwo, a sąd nie orzekł w jego przypadku o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności,
- b) na podstawie dyscyplinarnego orzeczenia Sądu Konstytucyjnego za czyn, który jest nie do pogodzenia z wykonywaniem funkcji sędziego Sądu Konstytucyjnego,
- c) jeżeli Sąd Konstytucyjny stwierdzi, że sędzia nie uczestniczy w pracach Sądu Konstytucyjnego dłużej niż przez jeden rok albo
- d) jeżeli utraci on bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 139

Jeżeli sędzia Sądu Konstytucyjnego zrzeknie się funkcji sędziego Sądu Konstytucyjnego albo gdy zostanie odwołany, Prezydent Republiki Słowackiej mianuje innego sędziego na nową kadencję spośród dwóch osób zgłoszonych przez Radę Narodową Republiki Słowackiej.

Art. 140

Szczegóły organizacji Sądu Konstytucyjnego, tryb postępowania i status jego członków określa ustawa.

Podrozdział II Sądy Republiki Słowackiej

Art. 141

1. W Republice Słowackiej wymiar sprawiedliwości należy do niezawisłych i bezstronnych sądów.

2. Wymiar sprawiedliwości wykonywany jest we wszystkich instancjach niezależnie od innych organów państwowych.

Art. 141a

Rada Sądownictwa Republiki Słowackiej

1. Przewodniczącym Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej jest przewodniczący Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej. Jej pozostałymi członkami są:

- a) ośmiu sędziów, których wybierają i odwołują sędziowie Republiki Słowackiej,
- b) trzech członkowie, których wybiera i odwołuje Rada Narodowa Republiki Słowackiej,
- c) trzech członkowie, których mianuje i odwołuje Prezydent Republiki Słowackiej,
- d) trzech członkowie, których mianuje i odwołuje rząd Republiki Słowackiej.

2. Członkiem Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej zgodnie z ust. 1 lit b do d może zostać osoba o nienagannym charakterze, mająca wyższe wykształcenie prawnicze i co najmniej 15 lat praktyki zawodowej.

3. Kadencja członków Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej trwa pięć lat. Tę samą osobę można wybrać albo mianować na członka Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej najwyżej na dwie kolejne kadencje.

4. Do kompetencji Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej należy:

- a) przedkładanie Prezydentowi Republiki Słowackiej wniosków o mianowanie sędziów i odwołanie sędziów,
- b) rozstrzygnięcie o przydziale i przeniesieniu sędziów,
- c) przedkładanie Prezydentowi Republiki Słowackiej wniosków o mianowanie przewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej i wiceprzewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej i wniosków o ich odwołanie,
- d) przedkładanie rządowi Republiki Słowackiej wniosków dotyczących kandydatur sędziów, którzy mieliby działać w imieniu Republiki Słowackiej w międzynarodowych organach sądowych,

- e) wybieranie i odwoływanie członków składów sędziowskich w sprawach dyscyplinarnych oraz wybieranie i odwoływanie przewodniczących składów sędziowskich w sprawach dyscyplinarnych,
- f) opiniowanie projektu budżetu sądów Republiki Słowackiej przy sporządzeniu projektu budżetu państwa,
- g) inne kompetencje, jeżeli tak określi ustawa.

5. Do przyjęcia uchwały Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej potrzebna jest zgoda większości ponad połowy wszystkich jej członków.

6. Szczegółowy sposób wybierania członków Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej, jej kompetencje, organizację i stosunki z organami wymiaru sprawiedliwości i z organami samorządu sędziowskiego, określa ustawa.

Art. 142

1. Sądy orzekają w sprawach cywilnych i karnych; sądy kontrolują także legalność rozstrzygnięć organów administracji publicznej i legalność rozstrzygnięć, postanowień albo innych działań organów władzy publicznej, jeżeli tak określa ustawa.

2. Sądy orzekają w składach sądzących, jeżeli ustawa nie określa, że w sprawie orzeka jeden sędzia. Ustawa określi, kiedy w składzie sądzącym uczestniczą także ławnicy wybrani spośród obywateli. Przeciwko decyzji pracownika sądu upoważnionego przez sędziego dopuszczalny jest środek odwoławczy, o którym orzeka zawsze sędzia.

3. Wyroki wydawane są w imieniu Republiki Słowackiej, a ich ogłoszenie jest zawsze jawne.

Art. 143

1. System sądów tworzą Sąd Najwyższy Republiki Słowackiej i inne sądy.

2. Szczegółowy ustrój systemu sądów, ich właściwość, organizację i tryb postępowania określa ustawa.

3. W zakresie określonym ustawą w kierowaniu i administrowaniu sądami uczestniczą także organy samorządu sędziowskiego.

Art. 144

1. Sędziowie w wykonywaniu swojej funkcji są niezawisli, a w orzekaniu są związani Konstytucją, ustawą konstytucyjną, umową międzynarodową wskazaną w art. 7 ust. 2 i 5 oraz ustawą.

2. Jeżeli sąd przypuszcza, że powszechnie obowiązujący akt prawny, jego część albo jego poszczególne

postanowienia, które odnoszą się do rozpatrywanej sprawy, są jest niezgodne z Konstytucją, ustawą konstytucyjną, umową międzynarodową wskazaną w art. 7 ust. 5 lub z ustawą, postępowanie zawiesza i składa wnioski o wszczęcie postępowania na podstawie art. 125 ust. 1. Opinia prawna Sądu Konstytucyjnego wyrażona w orzeczeniu jest wiążąca.

Art. 145

1. Sędziów mianuje i odwołuje Prezydent Republiki Słowackiej na wniosek Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej.

2. Sędzią może zostać mianowany obywatel Republiki Słowackiej, który posiada bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej, osiągnął wiek 30 lat i posiada wyższe wykształcenie prawnicze. Inne warunki dla mianowania na sędziego, jego awans, oraz zakres immunitetu sędziowskiego określi ustawa.

3. Prezydent Republiki Słowackiej, na wniosek Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej mianuje Przewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej i wiceprzewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej na pięć lat, spośród sędziów Sądu Najwyższego. Ta sama osoba może być mianowana Przewodniczącym Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej albo wiceprzewodniczącym Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej najwyżej na dwie następujące po sobie kadencje. Przed upływem kadencji Prezydent Republiki Słowackiej może odwołać Przewodniczącego Sądu Najwyższego albo wiceprzewodniczącego Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej z przyczyn określonych w art. 147.

4. Sędzia składa na ręce Prezydenta Republiki Słowackiej następujące ślubowanie:

„Ślubuję na swoją cześć i sumienie, że będę kierować się Konstytucją, ustawami konstytucyjnymi i umowami międzynarodowymi, które ratyfikowała Republika Słowacka i które zostały ogłoszone w sposób określony w ustawie, oraz ustawami, będę interpretować ustawy i orzekać według swojego najlepszego przeświadczenia, niezawisłe i bezstronnie”.

5. Sędzia obejmuje urząd z chwilą złożenia ślubowania.

Art. 145a

1. Jeżeli mianowany sędzią jest członkiem partii politycznej lub ruchu politycznego, jest on zobowiązany zrzec się członkostwa w nich, jeszcze przed złożeniem ślubowania.

2. Súdžia vykonuje svoju funkciu zawodovo. Wykonywanie funkcji sędziego jest niepołączalne z funkcją w innym organie władzy publicznej, funkcją urzędnika państwowego, ze stosunkiem pracy lub stosunkiem o analogicznym charakterze, z prowadzeniem przedsiębiorstwa, z członkostwem w kierowniczym lub kontrolnym organie osoby prawnej, który prowadzi przedsiębiorstwo, ani z inną działalnością gospodarczą albo zarobkową, z wyjątkiem administrowania własnym majątkiem i działalności naukowej, pedagogicznej, literackiej albo artystycznej i członkostwem w Radzie Sądownictwa Republiki Słowackiej.

Art. 146

Súdžia może się zrzec swojej funkcji, składając pisemne oświadczenie Prezydentowi Republiki Słowackiej. W takim przypadku jego funkcja wygasa z upływem miesiąca kalendarzowego, w którym zostało dostarczone pisemne oświadczenie o zrzeczeniu się funkcji.

Art. 147

1. Prezydent Republiki Słowackiej na wniosek Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej odwołuje sędziego na podstawie prawomocnego wyroku skazującego za umyślne przestępstwo albo jeżeli został prawomocnie skazany za przestępstwo, a sąd nie orzekł w jego przypadku o warunkowym zawieszeniu kary pozbawienia wolności, na podstawie rozstrzygnięcia składu sędziów orzekających w sprawach dyscyplinarnych za czyn, który jest nie do pogodzenia z wykonywaniem funkcji sędziego, albo jeżeli sędzia utracił prawo wybieralności do Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

2. Prezydent Republiki Słowackiej na wniosek Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej może sędziego odwołać,

- a) jeżeli stan zdrowia w dłuższym okresie, a co najmniej przez jeden rok, nie pozwala mu regularnie wykonywać obowiązków sędziowskich,
- b) jeżeli osiągnął wiek 65 lat.

Art. 148

1. Sędziego można przenieść do innego sądu tylko za jego zgodą albo na podstawie orzeczenia składu sędziów orzekających w sprawach dyscyplinarnych.

2. Przesłanki zawieszenia wykonywania funkcji sędziowskiej i przesłanki tymczasowego zawieszenia

wykonywania funkcji sędziego albo tymczasowego przeniesienia sędziego określa ustawa.

3. Sposób powoływania ławników określa ustawa.

Rozdział VIII Prokuratura Republiki Słowackiej i Publiczny obrońca Praw

Podrozdział I Prokuratura Republiki Słowackiej

Art. 149

Prokuratura Republiki Słowackiej chroni prawa i ustawowo chronione interesy osób fizycznych i prawnych oraz państwa.

Art. 150

Na czele prokuratury stoi Prokurator Generalny, którego mianuje i odwołuje Prezydent Republiki Słowackiej na wniosek Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Art. 151

Szczegóły mianowania i odwołania, praw i obowiązków prokuratorów oraz organizacji prokuratury określa ustawa.

Podrozdział II Publiczny obrońca Praw

Art. 151a

1. Publiczny obrońca Praw jest niezawisłym organem Republiki Słowackiej, który w zakresie i w sposób określony ustawą chroni podstawowe prawa i wolności osób fizycznych i osób prawnych w postępowaniu przed organami administracji publicznej i innymi organami władzy publicznej, jeżeli postępowanie, rozstrzygnięcie lub brak działania są niezgodne z porządkiem prawnym. W przypadkach określonych w ustawie Publiczny obrońca Praw może występować o pociągnięcie do odpowiedzialności osoby działające w organach władzy publicznej, jeżeli osoby te naruszyły podstawowe prawo lub wolność osoby fizycznej lub osoby prawnej. Wszystkie organy władzy publicznej udzielą Publicznemu obrońcy Praw potrzebnej pomocy.

2. Publiczny obrońca Praw może przedłożyć Sądowi Konstytucyjnemu Republiki Słowackiej wniosek o wszczęcie postępowania zgodnie z art. 125, jeżeli powszechnie obowiązujący przepis prawa narusza podstawowe prawo lub wolność przyznaną osobie fizycznej lub osobie prawnej.

3. Publicznego obrońcę Praw wybiera Rada Narodowa Republiki Słowackiej na pięcioletnią kadencję spośród kandydatów, zgłoszonych przez co najmniej 15 posłów Rady Narodowej Republiki Słowackiej. Na Publicznego obrońcę Praw można wybrać obywatela Republiki Słowackiej, który posiada bierne prawo wyborcze do Rady Narodowej Republiki Słowackiej i w dniu wyborów osiągnął wiek 35 lat. Publiczny obrońca Praw nie może być członkiem partii politycznej ani ruchu politycznego.

4. Funkcja Publicznego obrońcy Praw wygasa z dniem uprawomocnienia się wyroku, na mocy którego Publiczny obrońca Praw zostanie skazany za umyślne przestępstwo albo na mocy którego zostanie skazany za przestępstwo, a sąd nie orzekł w jego przypadku o warunkowym zawieszeniu kary pozbawienia wolności, albo utraty biernego prawa wyborczego.

5. Rada Narodowa Republiki Słowackiej może odwołać Publicznego obrońcę Praw, jeżeli stan zdrowia w dłuższym okresie, a co najmniej przez trzy miesiące, nie pozwoli mu na regularne wykonywanie obowiązków wynikających z jego funkcji.

6. Szczegóły wyboru i odwołania Publicznego obrońcy Praw, jego kompetencje, warunki wykonywania jego funkcji, sposób ochrony prawnej, przedkładanie wniosków o wszczęcie postępowania przed Sądem Konstytucyjnym Republiki Słowackiej zgodnie z art. 130 ust. 1 lit. f, poszanowanie praw osób fizycznych i osób prawnych określa ustawa.

Rozdział IX Postanowienia przejściowe i końcowe

Art. 152

1. Ustawy konstytucyjne, ustawy i inne powszechnie obowiązujące akty prawne zachowują ważność w Republice Słowackiej, jeżeli nie pozostają w sprzeczności z niniejszą Konstytucją. Zmienić i uchylić je mogą właściwe organy Republiki Słowackiej.

2. Utrata mocy obowiązującej ustaw i innych powszechnie obowiązujących aktów prawnych wyda-

nych w Czeskiej i Słowackiej Republice Federacyjnej następuje dwudziestego dnia po ogłoszeniu, w sposób przewidziany dla ogłaszania ustaw, orzeczenia Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej o utracie ich mocy obowiązującej.

3. O utracie mocy obowiązującej przepisów prawa orzeka Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej na wniosek podmiotów wymienionych w art. 130.

4. Wykładnia i stosowanie ustaw konstytucyjnych, ustaw i innych powszechnie obowiązujących aktów prawnych musi być zgodne z niniejszą Konstytucją.

Art. 153

Na Republikę Słowacką przechodzą prawa i obowiązki wynikające z umów międzynarodowych, którymi jest związana Czeska i Słowacka Republika Federacyjna, i to w zakresie ustanowionym ustawą konstytucyjną Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej albo w zakresie uzgodnionym między Republiką Słowacką a Republiką Czeską.

Art. 154

1. Słowacka Rada Narodowa wybrana na podstawie art. 103 ustawy konstytucyjnej nr 143/1968 Zb. o czesko-słowackiej federacji w brzmieniu późniejszych zmian, wykonuje swoje obowiązki zgodnie z niniejszą Konstytucją jako Rada Narodowa Republiki Słowackiej. Kadencja Rady Narodowej Republiki Słowackiej liczy się od dnia wyborów Słowackiej Rady Narodowej.

2. Rząd Republiki Słowackiej mianowany na podstawie art. 122 ust. 1 lit. a ustawy konstytucyjnej nr 143/1968 Zb. o czesko-słowackiej federacji w brzmieniu zmian przepisów traktuje się jak rząd mianowany na podstawie niniejszej Konstytucji.

3. Przewodniczący Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej i Prokurator Generalny Republiki Słowackiej mianowani na podstawie dotychczasowych przepisów prawa pozostają na swych stanowiskach do czasu mianowania na te funkcje na podstawie niniejszej Konstytucji.

4. Sędziowie sądów Republiki Słowackiej mianowani na podstawie dotychczasowych przepisów prawa są traktowani jak mianowani na te funkcje na czas nieoznaczony na podstawie niniejszej Konstytucji.

Art. 154a

Wybory Prezydenta Republiki Słowackiej, zgodnie z niniejszą ustawą konstytucyjną, zarządza przewod-

niczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej w ciągu 30 dni od wejścia w życie ustawy wydanej na podstawie art. 101 ust. 10.

Art. 154b

1. Sędziego wybranego na cztery lata przed wejściem w życie niniejszej ustawy mianuje – po upływie jego kadencji – Prezydent Republiki Słowackiej na wniosek Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej na sędziego na czas nieoznaczony także wówczas, jeżeli w dniu mianowania nie osiągnął wieku 30 lat.

2. Sędziów wybranych na podstawie dotychczasowych przepisów na czas nieoznaczony uważa się za sędziów mianowanych zgodnie z niniejszą ustawą konstytucyjną.

3. Do sędziów Sądu Konstytucyjnego mianowanych przed wejściem w życie niniejszej ustawy konstytucyjnej postanowień art. 134 ust. 2 zdanie pierwsze i ust. 3 zdanie drugie nie stosuje się.

Art. 154c

1. Umowy międzynarodowe o prawach człowieka i podstawowych wolnościach, które Republika Słowacka ratyfikowała i które zostały ogłoszone w sposób określony w ustawie przed wejściem w życie niniejszej ustawy konstytucyjnej są częścią porządku prawnego Republiki Słowackiej i mają pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli gwarantują szerszy zakres konstytucyjnych praw i wolności.

2. Inne umowy międzynarodowe, które Republika Słowacka ratyfikowała i które zostały ogłoszone w sposób określony w ustawie przed wejściem w życie niniejszej ustawy konstytucyjnej, są częścią jej porządku prawnego, jeżeli tak stanowi ustawa.

Art. 155

Uchyła się:

1. Ustawę konstytucyjną Słowackiej Rady Narodowej nr 50/1990 Zb. o nazwie, godle państwowym, fładze państwowej, pieczęci państwowej i o hymnie państwowym Republiki Słowackiej.

2. Ustawę konstytucyjną Słowackiej Rady Narodowej nr 79/1990 Zb. o liczbie posłów Słowackiej Rady

Narodowej, o treści ślubowania posłów Słowackiej Rady Narodowej, członków rządu Republiki Słowackiej i posłów komitetów narodowych oraz o kadencji Słowackiej Rady Narodowej.

3. Ustawę konstytucyjną Słowackiej Rady Narodowej nr 7/1992 Zb. o Sądzie Konstytucyjnym Republiki Słowackiej.

Art. 156

Niniejsza Konstytucja Republiki Słowackiej wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 ust. 2, art. 23 ust. 4, gdy chodzi o wydalenie lub wydanie obywatela innemu państwu, art. 53, art. 84 ust. 3, gdy chodzi o wypowiedzenie wojny innemu państwu, art. 86 lit. k i lit. l, art. 102 lit. g, gdy chodzi o mianowanie profesorów szkół wyższych i rektorów oraz o mianowanie i awansowanie generałów oraz lit. j i lit. k, art. 152 ust. 1 drugie zdanie, co się dotyczy ustaw konstytucyjnych, ustaw i innych powszechnie obowiązujących przepisów prawnych wydanych przez organy Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, które wejdą w życie jednocześnie z właściwymi zmianami konstytucyjnymi stosunków Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej w zgodności z niniejszą Konstytucją.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 244/1998, wchodzi w życie 5 sierpnia 1998 r.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 9/1999, wchodzi w życie 27 stycznia 1999 r.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 90/2001, wchodzi w życie 1 lipca 2001 r. z wyjątkiem art. 125a, art. 127, art. 127a, art. 134 ust. 1 i 3 i art. 151a, które wchodzi w życie 1 stycznia 2002 r.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 140/2004, wchodzi w życie 18 marca 2004 r.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 323/2004, wchodzi w życie 1 czerwca 2004 r. z wyjątkiem art. 1 ust. 1 który wchodzi w życie 20 lipca 2004 r.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 462/2005, wchodzi w życie 1 stycznia 2006 r.

Ustawa konstytucyjna, Zbierka zákonov nr 92/2006, wchodzi w życie 1 kwietnia 2006 r.